

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen	4
Artikel 1. Definities.....	4
Artikel 2. Zorgplicht	9
Hoofdstuk II: De vaststelling en uitvoering van het milieu- en natuurbeleid.....	9
Artikel 3. Vaststelling	9
Artikel 4. Uitvoering	11
Artikel 5. Aanwijzingen van de Minister	11
Hoofdstuk III: Het NIMOS	12
Artikel 6. Instelling	12
Artikel 7. Taken en bevoegdheden	12
Artikel 8. Financiële middelen.....	13
Hoofdstuk IV: De Milieubeschermingscommissie.....	13
Artikel 9. De Milieubeschermingscommissie	13
Hoofdstuk V: Het Milieufonds.....	14
Artikel 10. Het Milieufonds	14
Artikel 11. Financiële middelen.....	14
Artikel 12. Bestemming middelen Milieufonds.....	15
Hoofdstuk VI: Het milieubeleidsplan en de nationale en district milieuprogramma's	15
Artikel 13. Nationale milieuprogramma's	15
Artikel 14. District-milieuprogramma's.....	15
Hoofdstuk VII: Rapportage betreffende de status van het milieu	16
Artikel 15. Het wetenschappelijk rapport	16
Artikel 16. Plicht tot informatievoorziening aan het NIMOS	16
Hoofdstuk VIII: Activiteiten en milieugevolgen	17
Artikel 17. Activiteiten welke een milieu effecten analyse vereisen	17
Artikel 18. Criteria en procedure milieu effecten analyse	17
Artikel 19. Bevoegdheid tot strategisch milieu effecten analyse.....	18
Hoofdstuk IX: Verontreiniging	18
Artikel 20. Normstelling contaminanten.....	18
Artikel 21. Milieuvergunning en -ontheffing.....	19
Artikel 22. Kennisgeving van milieuverontreiniging.....	19
Artikel 23. Historische verontreiniging	19
Artikel 24. Rehabilitatie	20
Artikel 25. Afval.....	20
Artikel 26. Vergunning voor gevaarlijke stoffen	20
Artikel 27. Rampenbestrijdingsplan	21

Artikel 28. Milieu Audits	21
Artikel 29. Milieuheffingen, kosten en tarieven	21
Hoofdstuk X: Het NBI	22
Artikel 30. Instelling	22
Artikel 31. Taken en bevoegdheden	22
Artikel 32. Het Bestuur	23
Artikel 33. Vertegenwoordiging	24
Artikel 34. Beperking bevoegdheden	24
Artikel 35. Raad van Commissarissen van het NBI	25
Artikel 36. Taken Raad van Commissarissen van het NBI	25
Artikel 37. Werkwijze Raad van Commissarissen van het NBI	26
Artikel 38. Natuurbeschermingscommissie	26
Artikel 39. Financiële middelen	27
Artikel 40. Boekjaar, Balans en Winst- en Verliesrekening	28
Artikel 41. Bestemming Winst en Verlies	29
Hoofdstuk XI: Natuurfonds	29
Artikel 42. Natuurfonds	29
Hoofdstuk XII: Beschermde gebieden	30
Artikel 43. Aanwijzing	30
Artikel 44. Woon- en leefgebieden	31
Artikel 45. Aanpassing status beschermd gebied of bufferzone	31
Artikel 46. Strikt Natuurreservaat	32
Artikel 47. Wildernisreservaat	32
Artikel 48. Nationaal Park	32
Artikel 49. Natuurmonument	33
Artikel 50. Beheersgebied voor een Habitat of Soort	33
Artikel 51. Beschermd Landschap of Zeegebied	33
Artikel 52. Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen	34
Artikel 53. Biologische Corridor	34
Artikel 54. Bufferzone	35
Hoofdstuk XIII: Beschermde Soorten	35
Artikel 55. Beschermde soorten planten en micro-organismen	35
Hoofdstuk XIV: Invasieve exoten	36
Artikel 56. Invasieve exoten	36
Hoofdstuk XV: Beheer	36
Artikel 57. Beheer door het NBI	36
Artikel 58. Medebeheer	36

Artikel 59. Door gemeenschappen beschermde gebieden	37
Artikel 60. Beschermd privégebied	38
Hoofdstuk XVI: Natuurtoerismeconcessie	39
Artikel 61. Natuurtoerismeconcessie.....	39
Hoofdstuk XVII: Natuurconcessie	39
Artikel 62. Natuurconcessie	39
Hoofdstuk XVIII: Beheersplan	40
Artikel 63. Beheersplan.....	40
Hoofdstuk XIX: Vergunningen	41
Artikel 64. Vergunning ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek.....	41
Artikel 65. Vergunning ten behoeve van maatschappelijke doeleinden	41
Hoofdstuk XX: Eerbiediging tradities.....	42
Artikel 66. Eerbiediging tradities.....	42
Hoofdstuk XXI: Het FPIC-principe en consultatie	42
Artikel 67. FPIC.....	42
Artikel 68. Consultatie.....	42
Artikel 69. Intrekken of wijzigen besluiten	43
Hoofdstuk XXII: Handhaving en toezicht	43
Artikel 70. Economisch delict.....	43
Artikel 71. Toezicht en opsporing	43
Artikel 72. Bestuursdwang	44
Artikel 73. Last onder dwangsom	45
Artikel 74. Bestuurlijke boete	45
Hoofdstuk XXIII: Rechtsbescherming	46
Artikel 75. Bezwaar	46
Artikel 76. Beroep bij de Kantonrechter	46
Artikel 77. Algemene delegatiebepaling	46
Hoofdstuk XXIV: Overgangsbepalingen	46
Artikel 78. Bestaande beschermde gebieden	46
Artikel 79. Overgang van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer.....	47
Artikel 80. Wetswijzigingen	47
Hoofdstuk XXV: Slotbepalingen	48
Artikel 81. Slotbepalingen.....	48

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In overweging genomen hebbende dat in het kader van de duurzame ontwikkeling van Suriname wenselijk is regels vast te stellen die een evenwichtige balans creëren tussen economische groei enerzijds en duurzaam milieu- en natuurbeheer anderzijds, teneinde te kunnen beantwoorden aan de aspiraties van het Surinaams volk;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet.

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Artikel 1: Definities

Voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet wordt verstaan onder:

a)	Aantasting:	een handelen of nalaten waardoor, hetzij als gevolg van verontreiniging of uitputting, hetzij anders dan door verontreiniging of uitputting, hetzij door andere directe of indirecte menselijke ingrepen de milieukwaliteit wordt aangetast;
b)	Afval:	wordt mede begrepen elk overtollige of niet gebruikte vaste, of halfvaste stof of substantie, elke afgedankte of waardeloze vloeistof of gasachtige stof, elk overschot, oud roest of schroot, elke overtollige productie vervaardigd met het vooropgezet doel niet te worden gebruikt; met uitzondering van die stoffen die herbruikbaar of recyclebaar zijn;
c)	Beheersplan:	een plan ten behoeve van het duurzaam en effectief beheer van een beschermd gebied of een bufferzone zoals bedoeld in Artikel 63:.
d)	Belanghebbende:	degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;
e)	Beschermd gebied:	een duidelijk gedefinieerde geografisch bepaald gebied dat wordt beheerd ten behoeve van het behoud van de natuur met bijbehorende ecosystemendiensten en culturele waarden;
f)	Beschermd Landschap of Zeegebied:	een gebied zoals bedoeld in Artikel 51: waar de interactie tussen mens en natuur in de loop van de tijd een duidelijk eigen karakter heeft voortge-

- bracht met een significante ecologische, biologische, culturele en landschappelijke waarde en waar het waarborgen van de integriteit van deze interactie van vitaal belang is voor de bescherming en instandhouding van het gebied en zijn bijbehorende natuurbehoud en andere waarden;
- g) Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen: een beschermd gebied zoals bedoeld in Artikel 52: dat ecosystemen en habitats beschermen en de daarbij behorende culturele waarden en traditionele systemen voor het beheer van natuurlijke hulpbronnen. Zo een gebied is over het algemeen groot en het grootste deel van het gebied bevindt zich in een natuurlijke staat, terwijl een deel van het gebied ten behoeve van het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen fungeert en waar het doel is om laag niet-industrieel gebruik van natuurlijke hulpbronnen verenigbaar te laten zijn met natuurbehoud;
- h) Biologische Corridor: een gebied zoals bedoeld in Artikel 53: dat connectiviteit biedt tussen natuurlijke dan wel aangepaste landschappen, ecosystemen en habitats en dat bijdraagt aan het behoud van de biodiversiteit en ecologische evolutionaire processen;
- i) Bufferzone: een gebied zoals bedoeld in Artikel 54: dat een beschermd gebied omringt met de functie om negatieve effecten van activiteiten in de omgeving van dat gebied te beperken;
- j) Compenseren: de negatieve milieueffecten van projecten in een bepaald gebied zoveel als mogelijk vereffenen in een ander gebied middels het implementeren van meetbare en vergelijkbare conserveringsmaatregelen;
- k) Contaminant: fysische, chemische, biologische of radiologische stoffen die in combinatie en/of in zodanige hoeveelheden worden geïntroduceerd in het milieu, waardoor schade wordt toegebracht aan planten, dieren, mensen, materialen, cultuurgoederen, ecosystemen of aan enig ander onderdeel van het milieu;
- l) De woon- en leefgebieden van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen: gebieden die traditioneel door inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen worden gebruikt ten behoeve van culturele en maatschappelijke activiteiten, jacht, visvangst en bewoning;
- m) De Milieubeschermingscommissie: de Milieubeschermingscommissie zoals bedoeld in Artikel 9;
- n) De Minister: de Minister belast met de zorg voor het milieu

- en/of de natuur;
- o) De Natuurbeschermingscommissie: de Natuurbeschermingscommissie zoals bedoeld in Artikel 38;;
 - p) De President: de President van de Republiek Suriname;
 - q) De Raad van Ministers: de Raad van Ministers zoals bedoeld in artikel 119 lid 2 van de Grondwet;
 - r) Het NBI: het Natuurbeheer Instituut Suriname zoals bedoeld in Artikel 30;;
 - s) Het NIMOS: het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname zoals bedoeld in Artikel 6:.
 - t) Ecosysteem: een dynamisch complex van gemeenschappen van planten, dieren en micro-organismen en hun niet-levende omgeving, die in een onderlinge wisselwerking een functionele eenheid vormen;
 - u) Ecosysteemdiensten: zijn de vele en gevarieerde voordelen die mensen vrijelijk verkrijgen uit de natuurlijke omgeving en uit goed functionerende ecosystemen;
 - v) FPIC: is een principe uit het internationale recht met betrekking tot inheemsen en tribale volken en behelst het recht om uit vrije wil weloverwogen toestemming te geven dan wel te onthouden op grond van volledige en vooraf verkregen informatie;
 - w) Gevaarlijke stoffen: elke stof welke, op basis van zijn chemisch een fysieke eigenschappen, en/of waarbij op grond van technisch, wetenschappelijk en medisch bewijs, is vastgesteld dat zij door het vrijkomen of gebruik, een gevaar vormt voor de gezondheid van de mens en het milieu;
 - x) Habitat: de plaats of het gebied waar een organisme of populatie van nature voorkomt;
 - y) Inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen: inheemse en tribale volken van Suriname, wier sociale, culturele en economische omstandigheden hen onderscheiden van andere delen van de Surinaamse samenleving, verbonden zijn met hun voorouderlijke grondgebieden en zichzelf reguleren conform hun eigen normen, gewoonten en tradities;
 - z) Invasieve exoten: niet van nature in Suriname voorkomende planten en micro-organismen, waaronder schimmels, die bij vestiging in de Surinaamse natuur een gevaar kunnen opleveren voor het voortbestaan van planten, micro-organismen en diersoorten die van nature in Suriname of elders voorkomen, of een aanmerkelijke verslechtering kunnen veroorzaken van omstandigheden die voor het voortbestaan van de hiervoor genoemde soorten noodzakelijk zijn;

aa) Medebeheer:	medebeheer op basis van een overeenkomst tussen het NBI en een niet-gouvernementele organisatie, inheemse of andere in stamverband levende gemeenschappen zoals bedoeld in Artikel 58;
bb) Milieu:	de samenhang van de levende en niet-levende omgeving van de mens, dier en plant daaronder begrepen de sociale en economische aspecten in de ruimste zin des woords;
cc) Milieu Audit:	een systematisch en gedocumenteerd proces van het objectief controleren van systemen, procedures, informatie, handelingen of faciliteiten binnen een onderneming met de bedoeling om na te gaan of deze voldoen aan vastgestelde criteria of eisen alsmede hun effecten op het milieu;
dd) Milieu Effecten Analyse (MEA):	een analyse om de potentiële effecten van een voorgesteld project of activiteit te voorspellen, om op die effecten in te kunnen spelen en om hen indien nodig te verminderen of vermijden, uitgevoerd door ter zake deskundigen die gebruikmaken van een variëteit aan zowel wetenschappelijke als technische methoden;
ee) Milieu Effecten Rapportage (MER):	het rapport voortvloeiende uit de Milieu Effecten Analyse;
ff) Milieufonds:	een speciaal daartoe afzonderlijk in het leven geroepen fonds ter dekking van daarvoor in aanmerking komende kosten die het milieu raken;
gg) Milieuvergunning:	toestemming welke door het NIMOS wordt verleend voor het uitvoeren van projecten die het milieu kunnen beïnvloeden;
hh) Nationaal Park:	een beschermd gebied zoals bedoeld in Artikel 48: dat natuurlijke of vrijwel natuurlijk is en is gereserveerd om grootschalige ecologische processen te beschermen, samen met de aanvulling van soorten en ecosystemen die kenmerkend zijn voor het gebied en ecologische, cultureel compatibele spirituele, wetenschappelijke, educatieve, recreatieve en bezoekerskansen biedt;
ii) Natuurconcessie:	een concessie zoals bedoeld in Artikel 62: ten behoeve van de handel in ecosysteemdiensten;
jj) Natuurmonument:	een gebied zoals bedoeld in Artikel 49: dat is gereserveerd om een specifiek natuurmonument te beschermen. Het monument kan een dat een landvorm, een onderzeese berg, een onderzeese grot, een geologische functie zoals een grot of zelfs een levend kenmerk zoals een oud bos kan zijn. Het zijn over het algemeen vrij kleine beschermde gebieden en hebben vaak een hoge bezoekerswaarde.

- kk) Strategische Milieu Effecten Analyse (SEA): een analyse van activiteiten die significante milieu effecten kunnen hebben als gevolg van de uitvoering van het overheidsbeleid, een overheidsplan of overheidsprogramma. Tevens kan een analyse worden gepleegd van de cumulatieve effecten van bestaande en toekomstige activiteiten met het doel milieuvoorwaarden op te leggen voor landgebruik of voor implementatie van andere activiteiten;
- ll) Strikt Natuurreservaat: een beschermd gebied zoals bedoeld in Artikel 46; dat strikt is gereserveerd om de biodiversiteit te beschermen en mogelijk ook geologische/geomorfologische kenmerken, waar menselijk bezoek, gebruik en effecten streng worden gecontroleerd en beperkt om de bescherming van de instandhoudingswaarden te waarborgen;
- mm) Traditioneel gezag: het bestuursstelsel van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen;
- nn) Traditionele kennis: de gewoonte, gebruiken, kennis en vernieuwingen van inheemse, andere in stamverband levende gemeenschappen en lokale gemeenschappen, in overeenstemming met de geschreven en ongeschreven regels, gewoonte, gebruiken of tradities die door hen als zodanig worden erkend;
- oo) Uitputting: verwijdering van elementen uit het milieu in een zodanige omvang of met een zodanige snelheid, dat daardoor hetzij het milieu zelf, hetzij andere gebruiksvormen daarvan in gevaar wordt (worden) gebracht. Uitputting heeft mede betrekking op componenten van het milieu, hetzij op de abiotische, zoals delfstoffen, water en cultuurgrond, hetzij op de biotische, zoals plant en diersoorten;
- pp) Verontreiniging: Elke handeling of nalaten waardoor in het milieu stoffen of fysische verschijnselen in zodanige hoeveelheden worden geïntroduceerd, dat daardoor schade wordt toegebracht aan planten, dieren, mensen, materialen, cultuurgoederen, ecosystemen of aan enig ander onderdeel van de biodiversiteit;
- qq) Wetenschappelijk onderzoek: de verwerving van kennis en informatie voor academische dan wel commerciële doeleinden, waaronder antropologische en archeologische;
- rr) Wildernisreservaat: is een beschermd gebied zoals bedoeld in Artikel 47: dat meestal groot, niet-gemodificeerd of licht aangepast is, zijn eigen natuurlijke karakter en invloed behoudt, zonder permanente of significante

menselijke bewoning en wordt beschermd en beheerd om zijn natuurlijke toestand te behouden.

Artikel 2: Zorgplicht

1. Eenieder op het grondgebied van de Staat Suriname dient voldoende zorg voor het milieu en de natuur in acht te nemen.
2. De zorg, zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel, houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor het milieu en/of de natuur kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen of nalaten achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
3. Eenieder die kennis draagt van enig handelen of nalaten welke nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor het milieu en/of de natuur, dient respectievelijk het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS) en/of het Natuurbeheer Instituut Suriname (NBI) hiervan in kennis te stellen.
4. Het bepaalde in voorafgaande drie leden laat onverlet de uit de overige bepalingen van deze wet, het bestuursrecht, het burgerlijk recht en het strafrecht voortvloeiende aansprakelijkheid en mogelijkheid om uit dien hoofde tegen de veroorzaker van schade aan het milieu en de natuur in rechte op te treden.

Hoofdstuk II: De vaststelling en uitvoering van het milieu- en natuurbeleid

Artikel 3: Vaststelling

1. De Minister(s) belast met de zorg voor het milieu en/of de natuur stelt het beleid ten aanzien van het milieu en/of de natuur vast, nadat hij advies heeft ingewonnen van de inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen, de Milieubeschermingscommissie, de Natuurbeschermingscommissie en iedere andere publiek- of privaatrechtelijke (rechts)persoon waarvan de Minister advies verlangt.
2. Bij de vaststelling van het milieu- en natuurbeleid neemt de Minister in aanmerking de nationale ontwikkelingsprioriteiten zoals vastgesteld in het Ontwikkelingsplan van Suriname, de nationale en internationale verplichtingen die in het kader van het milieu- en natuurbeheer op Suriname rusten en de nationale en internationale inzichten die te dien aanzien zijn verworven.
3. Het milieu- en natuurbeleid is gestoeld op de volgende prioriteiten:
 - a. De bescherming, conservering en rehabilitatie van het milieu en de natuur met oog op realisatie van de duurzame ontwikkeling daarvan en van de economie, als ook compensatie van negatieve effecten op het milieu en de natuur.
 - b. De inventarisatie, bescherming en regulering van endemische flora, fauna en traditionele en medicinale kennis in conformiteit met de nationale en internationale verplichtingen.

- c. Het inkaderen van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de actoren bij milieu en natuur gerelateerde activiteiten, teneinde tot een gecoördineerde uitvoering van het beleid te komen.
- d. De erkenning, bevordering, ondersteuning en verzekering van de bijdrage van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen en niet-gouvernementele organisaties aan het duurzaam beheer van het milieu en de natuur.
- e. De bescherming van de diensten die de ecosystemen aan Suriname en de rest van de wereld leveren.
- f. De versterking van het nationaal systeem voor beschermde gebieden.
- g. De erkenning van de intrinsieke waarde van biodiversiteit en bijbehorende culturele, spirituele en historische waarden.
- h. De bevordering van een goede invulling van het rentmeesterschap ten aanzien van het natuurlijke erfgoed.
- i. De bescherming van de soevereiniteit van Suriname ten aanzien van zijn natuurlijk erfgoed.
- j. De regulering van de toegang tot de nationale biologische bronnen.
- k. De bevordering van wetenschappelijk onderzoek dat ten goede komt van duurzaam milieu- en natuurbeheer.
- l. Het verhogen en bevorderen van de milieu- en natuurbewustwording van de samenleving.
- m. De vaststelling en bevordering van nationale standpunten ter bevordering van een strategische en interactieve participatie op de internationale milieu en natuur fora.
- n. De uitvoering van de nationale en internationale verplichtingen die in het kader van het milieu- en natuurbeheer op Suriname rusten en het aanwenden van de nationale en internationale inzichten die zijn verworven ten aanzien van het milieu- en natuurbeheer.
- o. De bevordering van de rehabilitatie van aangetaste gebieden.
- p. De bevordering van de bescherming en de rehabilitatie van zeldzame en bedreigde soorten.
- q. De bevordering van de connectiviteit tussen natuurlijke dan wel bewerkte landschappen, ecosystemen en habitats.
- r. De bevordering van de bestaande traditionele gebruiken van lokale gemeenschappen en de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen met betrekking tot milieu- en natuurbeheer.
- s. De bevordering en optimalisatie van de verdiencapaciteit ter financiering van het milieu- en natuurbeheer.
- t. Al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam milieu- en natuurbeheer.

4. De milieu- en natuurbeleidsplannen bevatten de hoofdzaken van het te voeren beleid en bevat ten minste:
 - a. de doelstellingen en maatregelen ter bescherming, conservering en rehabilitatie van het milieu en de natuur met oog op realisatie van de duurzame ontwikkeling daarvan en van de economie, alsook compensatie van negatieve effecten op het milieu en de natuur;
 - b. de beoogde resultaten inzake de kwaliteit van het milieu en de natuur;
 - c. de termijnen die zullen worden nagestreefd voor het bereiken van de beoogde resultaten;
 - d. de te verwachten economische en ruimtelijke gevolgen van het uit te voeren beleid en
 - e. het budget met betrekking tot de uitvoeren van het beleid.
5. Het milieu- en natuurbeleid wordt in een beleidsplan vastgesteld voor een periode van vijf jaar en dient om de twee jaren te worden afgestemd, op de eventuele gewijzigde nationale en internationale omstandigheden.
6. De President is bevoegd, nadere instructies te geven met betrekking tot de formulering en uitvoering van het milieu- en natuurbeleid. De beleidsplannen betreffend het milieu- en natuurbeleid kunnen met toestemming van de President met ten hoogste twee jaren worden verlengd.
7. Wanneer er een beleidsplan betreffend het milieu- en natuurbeleid is vastgesteld of met toestemming van de President is verlengd, dan doet de Minister(s) belast met de zorg voor een verantwoord milieu- en/of natuurbeheer daarvan mededeling aan De Nationale Assemblée onder overlegging van het plan, waarna het plan voor het publiek ter inzage gelegd ten kantore van het NIMOS en NBI en/of op de website van het NIMOS en/of NBI wordt gepubliceerd.

Artikel 4: Uitvoering

1. Onder de leiding en verantwoordelijkheid van de Minister(s) belast met de zorg voor het milieu en/of de natuur, is het NIMOS en het NBI respectievelijk belast met de uitvoering van het duurzaam milieubeheer en het duurzaam natuurbeheer overeenkomstig het milieu- en natuurbeleid van de Minister(s).
2. Met het oog op het interdepartementale bereik van vraagstukken met betrekking tot het milieu en de natuur, kan de President ervoor kiezen om in plaats van een Minister een Ambassadeur(s) in Algemene Dienst te belasten de zorg voor het milieu en/of natuur. In dat geval rusten alle in deze wet genoemde verplichtingen en bevoegdheden op de desbetreffende Ambassadeur(s) in plaats van de Minister(s), dan zal de Ambassadeur voorzien worden van een staf en zullen het NIMOS en het NBI (begrotingstechnisch) onder het Kabinet van de President, het Ministerie van Binnenlandse Zaken of een ander door de President te bepalen Ministerie ressorteren.

Artikel 5: Aanwijzingen van de Minister

De verantwoordelijke Minister is bevoegd het NIMOS en het NBI algemene aanwijzingen te geven met betrekking tot de vervulling van hun taken en bevoegdheden; indien deze aanwijzingen betrekking hebben op het beleid ter zake de op te leggen boetes, dan geeft

de Minister deze slechts na overleg met de Minister belast met de zorg voor justitiële en politionele aangelegenheden.

Hoofdstuk III: Het NIMOS

Artikel 6: Instelling

1. Bij S.B. 1998 no. 82 is ingesteld het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname, afgekort NIMOS. Het NIMOS wordt belast met het uitoefenen van het toezicht op de naleving van de wet, in het bijzonder ten behoeve van het milieubeheer.
2. Het NIMOS is gevestigd te Paramaribo en kan overal in Suriname kantoor kouden.
3. Het NIMOS wordt bestuurd door een Directeur, die wordt bijgestaan door een of meer onderdirecteuren.
4. De Directeur geeft leiding aan de uitvoering van de taken van het NIMOS en is tevens belast met de coördinatie van de werkzaamheden van de onderdirecteuren.

Artikel 7: Taken en bevoegdheden

1. Het NIMOS is onder meer belast met:
 - a. de uitvoering van het milieubeleid;
 - b. het doen van aanbevelingen aan Minister(s) ten behoeve van het nationaal milieubeleid;
 - c. het doen van voorstellen voor het ontwikkelen van nationale milieuwet- en regelgeving;
 - d. het ontwikkelen en implementeren van een milieu effecten analyse systeem;
 - e. het formuleren van nationale milieukwaliteitseisen en het monitoren van de toepassing daarvan;
 - f. het in samenwerking uitoefenen van controle op economische activiteiten inzake milieuverontreiniging en
 - g. het bevorderen van de publieke bewustwording en participatie inzake de taken van het NIMOS.
2. Het NIMOS is bevoegd:
 - a. om die maatregelen te treffen welke noodzakelijk zijn om haar taken zoals genoemd in lid 1 van dit artikel uit te oefenen en alle andere bij deze wet of krachtens deze wet uitgevaardigde beschikkingen en staatsbesluiten;
 - b. om tezamen met de verschillende ministeries, instanties of instituten milieu management activiteiten uit te voeren;
 - c. tot het instellen van werkgroepen en het aantrekken van deskundigen, teneinde haar in de uitoefening van haar functie bijstand te verlenen;
 - d. tot het vaststellen van bestuursbesluiten en het verstrekken van milieuvergunningen;

- e. om na goedkeuring van de NMA bestuursbesluiten en hun bijlagen te wijzigen. Deze wijzigingen worden bekendgemaakt in het Staatsblad en gepubliceerd op de website van het NIMOS en
 - f. te bevelen dat publieke en private instituten en organisaties, alsook individuen, hun activiteiten staken indien blijkt dat deze activiteiten een onmiddellijk gevaar vormen voor het milieu.
3. In de gevallen waar Suriname partij is bij een overeenkomst met een andere mogendheid of volkenrechtelijke organisatie, betreffende het milieubeheer, dan zal het NIMOS in nauwe samenwerking met de Milieubeschermingscommissie en de overige organen en organisaties die daartoe een bijdrage kunnen leveren;
- a. wetgevingsvoorstellen initiëren, met het doel de geratificeerde overeenkomst te implementeren, Suriname in staat te stellen te voldoen aan de verplichtingen en aanspraak te maken op de rechten die voor hem voortvloeien uit het partij zijn en
 - b. andere passende maatregelen identificeren ter implementatie van de geratificeerde overeenkomst.
4. Het NBI kan de in lid 1 genoemde taken in het belang van een effectief beheer van de natuur delegeren en mandateren aan andere organen van algemeen bestuur, waaronder de District-Commissarissen. Voor delegatie is toestemming vereist van de Minister belast met de zorg voor de natuur. De delegatie of mandatering dienen bij schriftelijk besluit van het NBI plaats te vinden onder uitdrukkelijke vermelding van de specifieke bevoegdheden die worden gedelegeerd of in mandaat worden gegeven.

Artikel 8: Financiële middelen

1. De financiële middelen van het NIMOS bestaan uit:
- a. het door de Staat voor de verwezenlijking van de taken van het NIMOS uit de staatsbegroting bestemde bedrag;
 - b. de bijdragen van het Milieufonds;
 - c. inkomsten verkregen uit hoofde van deze wet verschuldigde leges en vergoedingen, met uitzondering van de milieuheffingen;
 - d. inkomsten verkregen uit hoofde van verbeurde bestuurlijke dwangsommen en verschuldigde bestuurlijke boetes;
 - e. schenkingen, erfstellingen en legaten van nationale en internationale donateurs;
 - f. opbrengsten uit belegd vermogen en
 - g. andere door de Minister goedgekeurde baten.
2. In het geval van begrotingstekorten kan het NIMOS een aanvraag voor aanvullende middelen indienen bij het Spaar- en Stabilisatiefonds Suriname.

Hoofdstuk IV: De Milieubeschermingscommissie

Artikel 9: De Milieubeschermingscommissie

1. Door de Minister belast met de zorg voor het milieu wordt een interdepartementale commissie ingesteld, welke dient als instrument voor de coördinatie en samenwerking tussen de ministeries wiens taken en bevoegdheden het milieu raken.

2. Namens iedere ministerie wiens taken en bevoegdheden het milieu raken, wijst de desbetreffende Minister een vertegenwoordiger aan om zitting te nemen in de Milieubeschermingscommissie. Voorts wijst de Minister belast met de zorg voor het milieu uit het midden van het NIMOS een vertegenwoordiger aan om zitting te nemen in de commissie.
3. De taken en bevoegdheden van de Milieubeschermingscommissie worden bij ministeriele beschikking vastgesteld door de Minister belast met de zorg voor het milieu.

Hoofdstuk V: Het Milieufonds

Artikel 10: Het Milieufonds

1. Er wordt een milieufonds ingesteld dat mede zal dienen ter financiering van de activiteiten in het kader van;
 - a. het beschermen, conserveren van en duurzaam gebruiken van het milieu;
 - b. het introduceren van stimulerende maatregelen ter beteugeling van milieuverontreiniging;
 - c. het stimuleren van onderzoek onder andere in het kader van klimaatverandering en verlies van biodiversiteit;
 - d. het vergroten van het milieubewustzijn in Suriname; en
 - e. overige activiteiten die bevorderlijk zijn voor de bescherming van het milieu.
2. Het Milieufonds wordt beheerd door een bestuur bestaande uit ten minste drie en ten hoogste zeven bestuurders uit de publieke en private sector.
3. Het Milieufonds is gezeteld te Paramaribo ten kantore van het NIMOS en kan elders bijkantoren hebben.
4. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld inzake het Milieufonds.

Artikel 11: Financiële middelen

1. De middelen van het fonds bestaan uit:
 - a. Het bij de oprichting van staatswege beschikbaar gestelde middelen;
 - b. De afdracht van milieuheffingen en andere heffingen in het kader van de bescherming van het milieu;
 - c. Schenkingen van nationale en internationale organisaties;
 - d. Subsidies van staatswege;
 - e. Rente-inkomsten en opbrengsten uit te financieren projecten of revolverende leningen;
 - f. Opbrengsten uit investeringen;
 - g. Gelden ter compensatie van overblijvende effecten;
 - h. Alle andere wettig toegestane middelen.
2. De vergoedingen verschuldigd aan het NIMOS voor verleende vergunningen of overige handelingen met betrekking tot vergunningen of enige andere door het NIMOS

verleende dienst horen niet tot de middelen van het fonds, tenzij de directeur van het NIMOS daartoe schriftelijke toestemming geeft.

Artikel 12: Bestemming middelen Milieufonds

1. De middelen en inkomsten van het fonds zijn uitsluitend bestemd voor de verwezenlijking van het doel van het fonds.
2. Gelden die in het fonds zijn gestort met een bepaald doel, zullen slechts voor de verwezenlijking van dat doel worden aangewend.
3. Uit het fonds worden geen middelen besteed voor de dekking van de personele kosten of kantoorkosten van het NIMOS.
4. Voor de exploitatie van het fonds kan ten hoogste vijf procent van de totale waarde van de middelen van met fonds per jaar worden besteed, waaronder begrepen de kosten voor het beheer van het fonds.
5. In afwijking van het in lid 4 genoemd percentage wordt, voor een door de President te bepalen periode te rekenen van de datum van instelling van het fonds, ten laste van de staatskas jaarlijks een bedrag van SRD bestemd voor de exploitatie van het fonds. De President stelt vast vanaf welk moment de exploitatie volledig ten laste komt van de middelen van het fonds.

Hoofdstuk VI: Het milieubeleidsplan en de nationale en district milieuprogramma's

Artikel 13: Nationale milieuprogramma's

1. Het milieubeleidsplan wordt door het NIMOS uitgewerkt in nationale milieuprogramma's.
2. Een milieuprogramma als bedoeld lid 1 van dit artikel bevat ten minste;
 - a. activiteiten welke gericht zijn op bescherming, behoud, verbetering en rehabilitatie van het milieu en
 - b. het budget met betrekking tot de uit te voeren activiteiten.
3. De milieuprogramma's als bedoeld in lid 1 van dit artikel behoeven voorafgaande goedkeuring van de Minister belast met de zorg voor het milieu. De Minister wint ten behoeve van zijn oordeel, advies in van iedere publiek- of privaatrechtelijke (rechts)persoon, waarvan het advies naar het oordeel van de Minister en met het oog op een duurzaam beheer van het milieu nodig is.
4. De uitvoering van de nationale milieuprogramma's wordt tussentijds geëvalueerd door de Minister belast met de zorg voor het milieu.
5. De nationale milieuprogramma's worden voor het publiek ter inzage gelegd ten kantore van het NIMOS en/of op de website van het NIMOS gepubliceerd.

Artikel 14: District-milieuprogramma's

1. De Districtscommissarissen stellen in overleg met het Ministerie belast met de zorg voor het milieu, het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en het NIMOS, na inspraak van de lokale gemeenschappen, inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen die het desbetreffend district bewonen, een districts-milieuprogramma vast voor het district vallend onder hun verantwoordelijkheid.

2. Het district-milieuprogramma dient in overeenstemming te zijn met het milieubeleidsplan en de nationale milieuprogramma's.
3. De district-milieuprogramma's behoeven voorafgaande goedkeuring van de Minister belast met de zorg voor het milieu en worden telkens vastgesteld voor een periode van drie jaar of een zodanige kortere periode.
4. De uitvoering van de district-milieuprogramma's wordt tussentijds geëvalueerd door de Minister belast met de zorg voor het milieu.
5. De district-milieuprogramma's worden voor het publiek ter inzage gelegd ten kantore van het desbetreffend districtscommissariaat of het NIMOS en/of op de website van het NIMOS gepubliceerd.

Hoofdstuk VII: Rapportage betreffende de status van het milieu

Artikel 15: Het wetenschappelijk rapport

1. Het NIMOS brengt eenmaal in de vier jaar aan de Minister belast met de zorg voor het milieu een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu in de afgelopen tien jaren wordt geëvalueerd en een prognose wordt gegeven van de te verwachten ontwikkeling in de komende tien jaren.
2. Dit rapport dient als één der instrumenten voor het vaststellen van het milieubeleidsplan.
3. Het rapport wordt uitgebracht ten minste 6 maanden en ten hoogste 12 maanden voordat de Minister het eerstvolgend milieubeleidsplan vaststelt.
4. Ten behoeve van de samenstelling van het rapport is het NIMOS bevoegd om na verkregen goedkeuring van de Minister de hulp in de roepen van publiek- en privaatrechtelijke (rechts)personen die over de vereiste wetenschappelijke vaardigheden beschikken. De Minister kan op voorhand publiekrechtelijke (rechts)personen aanwijzen die door het NIMOS in ieder geval dienen te worden betrokken bij het opstellen van het rapport en daartoe voor zover nodig bij ministeriele beschikking regels vaststellen.
5. De President zendt aan De Nationale Assemblee het rapport als bedoeld in lid 1 van dit artikel, vóór of gelijktijdig met het eerstvolgend Nationaal Milieubeleidsplan. Het NIMOS draagt er zorg voor dat het rapport voor het publiek ter inzage wordt gelegd ten kantore van het NIMOS en/of op de website van het NIMOS wordt gepubliceerd.

Artikel 16: Plicht tot informatievoorziening aan het NIMOS

1. Het NIMOS is bevoegd om alle milieu gerelateerde gegevens te verzamelen en inlichtingen in winnen, die het nodig acht voor het opstellen van het wetenschappelijk rapport, en bevoegd om te dien einde medewerking te verlangen van iedere in Suriname aanwezige privaat- en publiekrechtelijke (rechts)persoon.
2. Iedere in Suriname aanwezige privaat- en publiekrechtelijke (rechts)persoon is verplicht de door het NIMOS opgevraagde gegevens en inlichtingen als bedoeld in lid 1 te verstrekken, voor zover die betrekking hebben activiteiten ten aanzien waarvan hij de bevoegde vertegenwoordiger is.

3. De betrokken persoon is verplicht de in lid 1 van dit artikel bedoelde gegevens en inlichtingen duidelijk en zonder voorbehoud naar waarheid te verstrekken, binnen een door het NIMOS vast te stellen redelijke termijn.
4. Degene die uit hoofde van zijn ambt, beroep of betrekking tot geheimhouding verplicht is, kan zich verschonen, doch uitsluitend ten aanzien van gegevens en inlichtingen waarover zijn geheimhoudingsplicht geldt.

Hetgeen in leden 1, 2 en 3 van dit artikel is bepaald is niet van toepassing op publiekrechtelijke (rechts)persoon indien de beschikbare informatie in het belang van de nationale veiligheid niet kan worden verstrekt.

Hoofdstuk VIII: Activiteiten en milieugevolgen

Artikel 17: Activiteiten welke een milieu effecten analyse vereisen

1. De activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu en waarvoor het NIMOS bevoegd is een milieu effecten analyse (MEA) te vorderen worden bij staatsbesluit vastgesteld.
2. Tot de activiteiten, zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel, kunnen eveneens die activiteiten behoren die in samenhang met andere activiteiten nadelige gevolgen kunnen hebben op het milieu.
3. Het NIMOS zal voorschriften vaststellen voor alle andere activiteiten, waarvoor er geen MEA vereist is, maar die wel invloed kunnen hebben op het milieu.
4. Het bestuursorgaan dat krachtens wettelijk voorschrift vergunning verstrekt voor het ontplooiën van activiteiten, zoals bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel, zal na ontvangst van de vergunningsaanvraag het NIMOS hiervan in kennis stellen, ter vaststelling van de noodzaak voor het doen van een MEA.
5. Indien voor een activiteit, zoals bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel, een MEA vereist is, zal deze activiteit van start gaan nadat het milieu effecten rapport (MER) waarin de resultaten zijn vervat van de MEA, door het NIMOS is goedgekeurd.
6. Het besluit ter zake de noodzaak tot het doen van een MEA, zoals bedoeld in lid 4 van dit artikel, is voor herziening vatbaar, indien nieuwe feiten en omstandigheden bekend worden op grond waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat ingeval deze ten tijde van de besluitvorming bekend waren, een ander besluit zou zijn genomen.
7. De door het NIMOS vastgestelde voorwaarden ter voorkoming, matiging en monitoring van de nadelige milieugevolgen van de activiteit, maken deel uit van de vergunning zoals bedoeld in lid 4 van dit artikel. Deze vergunningsvoorwaarden mogen niet worden overtreden.
8. Indien geen maatregelen mogelijk blijken die kunnen voorkomen dat het milieu als gevolg van de te ontplooiën activiteiten onaanvaardbaar wordt beïnvloed, dan is de activiteit niet toegestaan en dan zal het NIMOS de activiteit afkeuren.

Artikel 18: Criteria en procedure milieu effecten analyse

Bij staatsbesluit worden vastgesteld:

- a. De criteria en procedures om na te gaan of een voorgestelde activiteit hetzij op zichzelf, hetzij in samenhang met andere activiteiten, de strekking vertoont het milieu nadelig te beïnvloeden, waardoor een MEA-nodig kan zijn;
- b. De procedures voor met bepalen van het kader waarbinnen de MEA zal moeten worden uitgevoerd;
- c. De minimale vereisten waaraan een MER inhoudelijk dient te voldoen om te worden aangeboden aan het NIMOS;
- d. De kwalificaties, opleiding, kennis en ervaring waarvan personen belast met de uitvoering van een MEA moeten voldoen;
- e. De procedures voor publieke participatie in het MEA proces;
- f. De criteria en de procedures voor het evalueren van MER door of vanwege het NIMOS;
- g. De maatregelen voor het voorkomen, matigen, compenseren en monitoren van de nadelige effecten van een voorgesteld project of voorgestelde activiteit op het milieu;
- h. De kosten welke door de vergunning aanvrager verschuldigd zijn in verband met het MEA proces.

Artikel 19: Bevoegdheid tot strategisch milieu effecten analyse

1. Het NIMOS wordt van elke voorgenomen overheidsbeleidsplan of overheidsprogramma, welke gevolgen kan hebben op het milieu, in kennis gesteld.
2. Het NIMOS is bevoegd een strategisch milieu effecten analyse (SEA) met betrekking tot een voorgenomen overheidsbeleidsplan of overheidsprogramma uit te voeren of te doen uitvoeren, indien zij dat noodzakelijk acht.
3. Bij staatsbesluit worden de criteria en procedures voor de SEA vastgesteld.

Hoofdstuk IX: Verontreiniging

Artikel 20: Normstelling contaminanten

1. Het NIMOS duidt als contaminant aan, elke substantie of elk door de mens vervaardigt voorwerp of verschijnsel, waaronder begrepen energie, geluid, trillingen, elektromagnetische of ioniserende straling, geur of temperatuurschommeling die mogelijkerwijs schade aan de menselijke gezondheid kunnen veroorzaken dan wel het milieu kunnen aantasten.
2. Het NIMOS duidt ten aanzien van de substanties, voorwerpen of verschijnselen zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel aan, bij welke hoeveelheden, concentraties of onder welke condities de storting, ontsnapping of vrijlating van contaminanten op het land, in de bodem, het water of in de lucht, verontreiniging van het milieu veroorzaken in de zin van deze wet.
3. Het NIMOS stelt normen vast ten aanzien van machines, apparaten en producten welke contaminanten in het milieu doen vrijkomen.
4. Het gestelde in lid 1, 2 en 3 van dit artikel zal bij bestuursbesluit worden vastgesteld.

Artikel 21: Milieuvergunning en -ontheffing

1. Contaminanten mogen niet in strijd met het gestelde in het voorafgaand artikel worden gestort, vrijgelaten of uitgestoten, tenzij de desbetreffende (rechts)persoon over een milieuvergunning of -ontheffing van het NIMOS daartoe beschikt en aan de daaraan verbonden algemene en eventuele bijzondere voorwaarden voldoet.
2. Het verstrekken van een milieuvergunning of -ontheffing voor een bepaalde periode, als bedoeld in lid 1 van dit artikel, geschiedt na analyse en toetsing aan de hand van zowel nationale als internationale normen, waarden en standaarden door het NIMOS.
3. Het NIMOS kan ontheffing verlenen, voor een bepaalde termijn, voor het storten, vrijlaten of uitstoten van een contaminant op of in de bodem, het water of in de lucht in hoeveelheden of concentraties boven de verontreinigingsnormen, zoals bedoeld in Artikel 20:.
4. Het NIMOS houdt een register bij van milieuvergunningen en ontheffingen, welke ten haar kantore en/of op haar website ter inzage ligt voor het publiek.

Artikel 22: Kennisgeving van milieuverontreiniging

1. Alvorens een activiteit te ontplooien die continue of afwisselend de productie van enige contaminant veroorzaakt of daarin resulteert, dient de desbetreffende (rechts)persoon het NIMOS daarvan in kennis te stellen en een milieuvergunning dan wel ontheffing bij het NIMOS aan te vragen.
2. Het NIMOS dient door een (rechts)persoon, die zich bij de inwerkingtreding van deze wet bezighoudt met een activiteit die, continue of afwisselend de productie van enige contaminant veroorzaakt of daarin resulteert, binnen 3 maanden na de inwerkingtreding van deze wet van dit feit in kennis worden gesteld en de desbetreffende (rechts)persoon dient binnen 3 maanden een milieuvergunning dan wel een milieu-ontheffing bij het NIMOS aan te vragen. Het NIMOS is evenwel gehouden de voornoemde (rechts)persoon een redelijke termijn te gunnen, teneinde haar activiteiten en/of de bedrijfsmiddelen in overeenstemming te brengen met de voorgeschreven normen. De redelijk termijn wordt, na de belanghebbende te hebben gehoord, samen met de betrokken bestuursorganen vastgesteld.

Artikel 23: Historische verontreiniging

1. Indien blijkt dat het milieu voor de inwerkingtreding van deze wet is verontreinigd, dan is het NIMOS bevoegd de (rechts)persoon die deels of geheel verantwoordelijk is voor het veroorzaken dan wel het toelaten van de verontreiniging, te verplichten tot reiniging of herstel van het milieu overeenkomstig door het NIMOS vast te stellen normen.
2. Indien meerdere personen of rechtspersonen verantwoordelijk zijn voor de in lid 1 van dit artikel bedoelde verontreiniging dan zal de verantwoordelijkheid voor het reinigen of herstellen van het milieu naar rato van de verontreinigde delen worden gedeeld.
3. Indien een verontreiniger verzuimt of weigert tot reiniging of herstel over te gaan, dan is het NIMOS overeenkomstig Artikel 72: bevoegd de noodzakelijke reinigings- of herstelwerkzaamheden te doen uitvoeren op kosten van de verontreiniger.

Artikel 24: Rehabilitatie

1. Het NIMOS stelt, op grond van de nationale en internationale normen, procedures vast voor het rehabiliteren van door activiteiten of calamiteiten aangetaste gebieden.
2. Indien door het NIMOS, na onderzoek, is vastgesteld dat een gebied zodanig aange-tast is en een gevaar voor de welvaart en het welzijn van de mens vormt, kan zij het betreffend gebied afsluiten, tot het opnieuw bruikbaar is.
3. Het NIMOS houdt een nationaal register bij van verontreinigde gebieden, welk regis-ter ter inzage ligt van het publiek.

Artikel 25: Afval

1. Het NIMOS stelt bij bestuursbesluit de normen en procedures vast voor het behan-delen van afval, waaronder mede begrepen het inzamelen, transporteren, opslaan en de overdracht van afval, het hergebruik van afval en het verwerken van afval in het milieu.
2. De vastgestelde normen en procedures maken deel uit van de vergunning welke ver-strekt wordt door het vergunning verstrekkend bestuursorgaan.
3. Het NIMOS is bevoegd te verbieden;
 - a. de invoer of uitvoer van enig afval;
 - b. de uitstoot in het milieu van enig afval dat geschikt is voor hergebruik of recy-cling; alsook
 - c. elke andere vorm van afvalverwijdering of hergebruik van afval.
4. Het NIMOS zal zorg dragen voor programma's om het hergebruik of de recycling van afval te bevorderen.
5. Het NIMOS kan de opschoning van bestaande afvalstortplaatsen verplichten, alsook de controle op afvalverwijderingsactiviteiten uitoefenen en toezien op de nazorg van gesloten afvalstortplaatsen.

Artikel 26: Vergunning voor gevaarlijke stoffen

1. Het NIMOS stelt bij bestuursbesluit vast;
 - a. welke stoffen als gevaarlijk voor het milieu kunnen worden beschouwd;
 - b. welke gevaarlijke stoffen verboden worden;
 - c. de normen en procedures voor het behandelen van afval, waaronder mede be-grepen het inzamelen, transporteren, opslaan en de overdracht van afval, het hergebruik en de recycling van afval en het verwerken van afval in het milieu.
2. Voor elke activiteit of elk proces waarbij een ingevolge lid 1 onder a van dit artikel als gevaarlijk beschouwde stof wordt opgeslagen, behandeld, gebruikt of verwerkt, is er een door het NIMOS afgegeven vergunning voor gevaarlijke stoffen nodig. De door het NIMOS ingevolge lid 1 onder c van dit artikel vastgestelde normen en procedures maken deel uit van de algemene vergunningsvoorwaarden bij de vergunning voor ge-vaarlijke stoffen. Het NIMOS kan voort bijzondere voorwaarden aan de vergunning verbinden.

3. Het NIMOS zal een register bijhouden van de op grond van dit artikel verstrekte vergunningen; het register zal ten kantore en/of op de website ter inzage liggen voor het publiek.

Artikel 27: Rampenbestrijdingsplan

1. Het NIMOS is bevoegd een (rechts)persoon die een terrein, een pand, een voertuig of vaartuig bezit of beheert waarop of waarin een contaminant, afval of gevaarlijk stof wordt opgeslagen, gebruikt of vervoerd, te verplichten een rampenbestrijdingsplan op te stellen.
2. Het in lid 1 van dit artikel bedoeld rampenbestrijdingsplan dient onder andere gedetailleerd uiteen te zetten de tegenmaatregelen die getroffen moeten worden in geval van een lekkage of accidentele ontsnapping, vrijlating van een contaminant, afval of een gevaarlijke stof in strijd met de daarvoor gestelde voorschriften, en de stappen die genomen moeten worden om het milieu naderhand te rehabiliteren. Dit plan dient aan het NIMOS ter keuring worden voorgelegd.
3. Ingeval bedoelde lekkage of accidentele vrijlating zich voordoet is de (rechts)persoon die het pand, het voertuig of het vaartuig waarop of waarin het incident heeft plaats gehad, bezit of beheert, gehouden het rampenbestrijdingsplan ten uitvoer te leggen en bij het NIMOS terstond melding te doen van het incident.
4. Indien de persoon of rechtspersoon verzuimt of weigert tegenmaatregelen te treffen bij het optreden van een incident, dan is het NIMOS overeenkomstig Artikel 72: bevoegd de noodzakelijke maatregelen te treffen op kosten van de persoon of rechtspersoon.

Artikel 28: Milieu Audits

1. Het NIMOS stelt richtlijnen en procedures vast voor het verrichten van milieu audits en stelt de omstandigheden vast waarin of waaronder dergelijke audits moeten worden uitgevoerd en de maatregelen die het NIMOS kan treffen met betrekking tot de resultaten van dergelijke audits.
2. Audit resultaten dienen te worden gerapporteerd aan het NIMOS.
3. De richtlijnen en procedures genoemd in lid 1 van dit artikel zullen bij staatsbesluit worden vastgesteld.

Artikel 29: Milieuheffingen, kosten en tarieven

1. Het NIMOS is bevoegd milieuheffingen, administratiekosten, vergunningskosten en tarieven vast te stellen en te wijzigen voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de wet.
2. Voor de bepaling van de hoogte van de heffingen, kosten en tarieven stelt het NIMOS de criteria vast.
3. De in lid 1 bedoelde heffingen, kosten en tarieven en de in lid 2 bedoelde criteria worden gepubliceerd in het Staatsblad van de Republiek Suriname en op de website van het NIMOS.

4. De heffingen, kosten en tarieven komen toe aan het NIMOS en worden gestort op een door het NIMOS beheerde bankrekening. Zij zijn bestemd voor het NIMOS ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de wet.
5. Het NIMOS legt over de inkomsten en uitgaven van de heffingen, kosten en tarieven verantwoording af volgens bij staatsbesluit vast te stellen bepalingen.

Hoofdstuk X: Het NBI

Artikel 30: Instelling

1. Bij deze wet wordt ingesteld het Natuurbeheer Instituut Suriname, afgekort NBI. Het NBI wordt belast met het uitoefenen van het toezicht op de naleving van de wet, in het bijzonder ten behoeve van het natuurbeheer.
2. Het NBI heeft als doel om een duurzaam natuurbeheer te voeren, waarbij de belangen en rechten van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen worden geëerbiedigd.
3. Het NBI is een rechtspersoon en is gevestigd te Paramaribo. Zij kan ook elders, zowel binnen als buiten Suriname kantoren hebben.
4. Het NBI valt niet onder de werking van de Landsbedrijvenverordening (S.B. 1971 no. 181).

Artikel 31: Taken en bevoegdheden

1. Het NBI is onder meer belast met:
 - a. de uitvoering van het natuurbeleid;
 - b. een duurzaam natuurbeheer;
 - c. het beheer van de bij of krachtens staatsbesluit aangewezen beschermde gebieden zoals bedoeld in Artikel 46: tot en met Artikel 53; bufferzones zoals bedoeld in Artikel 54: en beschermde soorten planten en micro-organismen en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen zoals bedoeld in Artikel 55;;
 - d. het identificeren van gebieden die van ecologisch belang zijn en het doen van aanbevelingen ten behoeve van de aanwijzing van nieuwe beschermde gebieden en bufferzones;
 - e. het identificeren van planten en micro-organismen die bescherming behoeft binnen en buiten de beschermde gebieden en het doen van aanbevelingen ten behoeve van de aanwijzing van nieuwe beschermde en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen;
 - f. de zorg voor een systeem van beschermde gebieden en bufferzones, waarin de habitats, ecosystemen, planten, micro-organismen en dieren van Suriname zoveel als mogelijk op een representatieve wijze worden vertegenwoordigd;
 - g. het uitgeven van natuurtoerisme concessie zoals bedoeld in Artikel 61: of natuurconcessies zoals bedoeld in Artikel 62;;
 - h. het opstellen dan wel doen opstellen van deugdelijke beheersplannen zoals bedoeld in Artikel 63;;

- i. het in samenwerking met de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen vaststellen van protocollen die met respect voor hun cultuur, normen en tradities verzekeren dat het FPIC-principe waar vereist wordt toegepast;
 - j. het coördineren, verrichten en doen verrichten van wetenschappelijk onderzoek en monitoring;
 - k. het handhaven van de bepalingen uit deze wet en
 - l. het verrichten van alle handelingen die nodig zijn ter uitvoering van de bepalingen uit deze wet.
2. In de gevallen waar Suriname partij is bij een overeenkomst met een andere mogendheid of volkenrechtelijke organisatie, betreffende het natuurbeheer en de rol van de inheemse en andere tribale volkeren daarbij, zal het NBI in nauwe samenwerking met de Natuurbeschermingscommissie en de departementen, organen en organisaties die daartoe een bijdrage kunnen leveren;
- c. wetgevingsvoorstellen initiëren, met het doel de geratificeerde overeenkomst te implementeren, Suriname in staat te stellen te voldoen aan de verplichtingen en aanspraak te maken op de rechten die voor hem voortvloeien uit het partij zijn en
 - d. andere passende maatregelen identificeren ter implementatie van de geratificeerde overeenkomst.
3. Het NBI kan de in lid 1 genoemde taken in het belang van een effectief beheer van de natuur delegeren en mandateren aan andere organen van algemeen bestuur, waaronder de District-Commissarissen. Voor delegatie is toestemming vereist van de Minister belast met de zorg voor de natuur. De delegatie of mandatering dienen bij schriftelijk besluit van het NBI plaats te vinden onder uitdrukkelijke vermelding van de specifieke bevoegdheden die worden gedelegeerd of in mandaat worden gegeven.

Artikel 32: Het Bestuur

1. Het NBI staat onder leiding van een Directeur. De Directeur kan worden bijgestaan door een of meer onderdirecteuren.
2. Bij ontstentenis of belet van de Directeur berust het bestuur in zijn geheel bij een door de Raad van Commissarissen van het NBI aan te wijzen onderdirecteur. In geval van ontstentenis of belet van de Directeur en alle onderdirecteuren wordt het bestuur, ten hoogste voor zes maanden, waargenomen door de Raad van Commissarissen van het NBI of een of meer door de Raad gekozen personen al dan niet uit het midden van de Raad van Commissarissen van het NBI.
3. De Directeur en de onderdirecteuren worden door de Natuurbeschermingscommissie benoemd, geschorst en ontslagen. Zij kunnen voorts door de Raad van Commissarissen van het NBI worden geschorst.
4. De voorwaarden waaronder de Directeur en de onderdirecteuren hun werkzaamheden verrichten worden door de Natuurbeschermingscommissie vastgesteld. De Directeur en de onderdirecteur mogen zonder toestemming van de Natuurbeschermingscommissie geen nevenbetrekkingen vervullen, bezoldigd of onbezoldigd en verder mogen de Directeur en onderdirecteuren in privé direct en indirect geen vertegen-

woordiging of aandelen hebben in een eenmanszaak, personenvennootschap, naamloze vennootschap, stichting of vereniging met een belang dat tegenstrijdig is aan dat van het NBI.

5. Een schorsing als bedoeld in lid 3 zal de desbetreffende Directeur of onderdirecteur schriftelijk, onder vermelding van de redenen, welke daartoe hebben geleid, moeten worden aangezegd. Alvorens een dergelijk besluit te nemen zal de Natuurbeschermingscommissie hen de gelegenheid geven zich bij haar te verweren. Indien de Natuurbeschermingscommissie niet binnen veertien dagen na ontvangst van het verweer een beslissing heeft genomen dan is de schorsing van rechtswege nietig.
6. Tegen het ontslag als bedoeld in lid 3 kan de Directeur of onderdirecteur zich wenden tot de Kantonrechter.
7. Alle andere niet in deze wet geregelde zaken betreffende het bestuur zullen bij reglement worden vastgesteld.
8. De overige functionarissen van het NBI worden door de Directeur benoemd, geschorst en ontslagen. Hun rechtspositie en arbeidsvoorwaarden worden door de Directeur vastgesteld, met inachtneming van Artikel 34:.

Artikel 33: Vertegenwoordiging

1. De Directeur vertegenwoordigt het NBI in en buiten rechte.
2. De Directeur beheert het vermogen van het NBI en oefent zijn bevoegdheden uit met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke regelingen.
3. De Directeur treedt in overleg met de Raad van Commissarissen van het NBI over alle aangelegenheden die van aanmerkelijke invloed zijn op de gang van zaken binnen het NBI en verstrekt de Raad van Commissarissen van het NBI alle inlichtingen die deze voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Artikel 34: Beperking bevoegdheden

1. De Directeur behoeft de schriftelijke machtiging van de Raad van Commissarissen van het NBI voor:
 - a. het deelnemen in vennootschappen, het aanvaarden van het bestuur van vennootschappen en het afstoten van dergelijke deelnemingen en bestuur aanstellingen;
 - b. de vaststelling van de collectieve arbeidsvoorwaarden voor werknemers;
 - c. het collectief beëindigen van de dienstbetrekking van werknemers;
 - d. het onverzekerd houden van verzekerbare risico's;
 - e. het aangaan van dadingen;
 - f. het verkrijgen en het vervreemden van onroerende goederen alsmede het bezwaren daarvan;
 - g. het overdragen tot zekerheid of bezwaren van roerende goederen;
 - h. het verrichten van rechtshandelingen waardoor het NBI zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt en

- i. het aangaan van geldleningen en andere verbintenissen waarvan het geldelijk belang per geval het bedrag van SRD 20.000, = (TWINTIGDUIZEND SURINAAMSE DOLLARS) te boven gaat; dit bedrag kan bij Staatsbesluit worden gewijzigd.
2. Rechtshandelingen als omschreven in lid 1 binden het NBI niet, indien verricht zonder voorafgaande schriftelijke machtiging van de Raad van Commissarissen van het NBI.
3. Tegenover derden blijkt de machtiging dan wel medewerking van de Raad van Commissarissen van het NBI uit de handtekening van de President-Commissaris en bij diens ontstentenis of afwezigheid van die van zijn vervanger, met bijvoeging van de datum van plaatsing van de handtekening.

Artikel 35: Raad van Commissarissen van het NBI

1. De Raad bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden. Om voor benoeming in aanmerking te kunnen komen dient men over bestuurlijke ervaring beschikken en bekend zijn met organisatieprocessen in het bijzonder met het financieel beheer. Bij staatsbesluit kunnen nadere eisen van benoembaarheid worden vastgesteld.
2. De vertegenwoordigers van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kunnen slechts op voordracht van deze gemeenschappen door de President worden benoemd en ontslagen. Zij dienen in overeenstemming met de gewoonten en gebruiken van hun gemeenschappen te zijn gekozen. Indien deze vertegenwoordigers niet binnen negentig dagen na het verzoek daartoe zijn voorgedragen door het traditioneel gezag van de inheemse dan wel de andere in stamverband levende gemeenschappen, dan zal de Minister belast met de zorg voor de natuur binnen dertig dagen en totdat zij iemand uit hun midden hebben voorgedragen een dan wel beide commissarissen voordragen. De Minister houdt daarbij zoveel als mogelijk rekening met de adviezen van het traditioneel gezag van de inheemse en andere in stamverband levende leefgemeenschappen.
3. De commissarissen worden na goedkeuring van de Raad van Ministers, door de Minister benoemd voor ten hoogste drie jaren; de commissarissen zijn na ommekomst van deze periode terstond herbenoembaar, onverminderd het recht van de Minister om de commissarissen tussentijds te ontslaan na goedkeuring van de Raad van Ministers.
4. De Minister benoemt een van de commissarissen tot President-Commissaris en de Raad wijst uit zijn midden een Secretaris aan; de Raad stelt verder zijn werkzaamheden onderling vast.
5. De commissarissen genieten een door de Minister vast te stellen remuneratie; de remuneratie komt ten laste van de exploitatierekening van het NBI.

Artikel 36: Taken Raad van Commissarissen van het NBI

1. De Raad is belast met het toezicht op het financieel beheer en bestuur dat door het Bestuur wordt gevoerd. De Raad is bevoegd daartoe inzage te nemen van alle boeken en bescheiden van het NBI. De leden van de Raad hebben ten behoeve van de uitoefening van hun taken te allen tijde toegang tot de kantoren, gebouwen, terreinen, alsmede andere zaken in gebruik en beheer bij het NBI.

2. Ter uitoefening van zijn taken en bevoegdheden kan de Raad zich voor rekening van het NBI doen bijstaan door een of meer door hem aan te wijzen deskundigen. Het aantal aan te wijzen deskundigen zal op enig moment nooit meer dan twee bedragen.

Artikel 37: Werkwijze Raad van Commissarissen van het NBI

1. De Raad vergadert ten minste eenmaal per kwartaal, daartoe bijeengeroepen door of namens de President-Commissaris en verder zo dikwijls ten minste drie commissarissen het nodig achten.
2. De Raad neemt geen rechtsgeldige besluiten indien niet ten minste de helft van het aantal commissarissen aanwezig is.
3. De Raad besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen wordt het voorstel opnieuw in de volgende vergadering in stemming gebracht. Staken de stemmen opnieuw, dan beslist de President-Commissaris.
4. Op uitnodiging van de Raad neemt de Directeur of namens hem een onderdirecteur deel aan de vergaderingen van de Raad en heeft deze een adviserende stem.
5. Van het verhandelde in de vergadering van de Raad worden notulen opgemaakt, welke worden vastgesteld en ondertekend door de President-Commissaris en de Secretaris. De notulen worden bewaard ten kantore van het NBI. Een exemplaar van de notulen wordt toegezonden aan de Minister belast met de zorg voor de natuur.
6. Alle andere niet in deze wet geregelde zaken betreffende de Raad zullen bij reglement worden vastgesteld.

Artikel 38: Natuurbeschermingscommissie

1. De Natuurbeschermingscommissie bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden en worden door de President benoemd en ontslagen.
2. In de Natuurbeschermingscommissie hebben in ieder geval zitting:
 - a. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor natuurbeheer;
 - b. een vertegenwoordiger van de inheemse gemeenschappen;
 - c. een vertegenwoordiger van de andere in stamverband levende gemeenschappen;
 - d. een vertegenwoordiger van een niet-gouvernementele organisatie wiens doelstellingen gericht zijn op bescherming en behoud van de natuur.
3. In de Natuurbeschermingscommissie kunnen voorts de volgende personen zitting hebben:
 - a. de directeur dan wel het hoofd van het Nationaal Herbarium van Suriname;
 - b. de directeur dan wel het hoofd van de Nationale Zoölogische Collectie van Suriname;
 - c. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor visserij;
 - d. de directeur dan wel het hoofd van het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid;
 - e. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor de regionale ontwikkeling;
 - f. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor toerisme;

- g. de directeur van het ministerie belast de zorg voor natuurlijke hulpbronnen en
 - h. de directeuren, hoofden of vertegenwoordigers van andere departementen, organen en organisaties die belast zijn met de zorg voor of werkzaam zijn op het gebied van natuurbeheer.
4. De vertegenwoordigers van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kunnen slechts op voordracht van deze gemeenschappen door de President worden benoemd en ontslagen. Zij dienen in overeenstemming met de gewoonten en gebruiken van hun gemeenschappen te zijn gekozen. Indien deze vertegenwoordigers niet binnen negentig dagen na het verzoek daartoe zijn voorgedragen door het traditioneel gezag van de inheemse dan wel de andere in stamverband levende gemeenschappen, dan zal de Minister belast met de zorg voor de natuur binnen dertig dagen en totdat zij iemand uit hun midden hebben voorgedragen één dan wel beide commissarissen voordragen. De Minister houdt daarbij zoveel als mogelijk rekening met de adviezen van het traditioneel gezag van de inheemse en andere in stamverband levende leefgemeenschappen.
 5. De Natuurbeschermingscommissie voorziet de Minister van advies ten aanzien van het te formuleren Natuurbeleid.
 6. De Natuurbeschermingscommissie biedt de Directeur ten behoeve van de in Artikel 31: genoemde taken van het NBI gevraagd en ongevraagd advies. Voorts biedt de Natuurbeschermingscommissie in de specifieke in deze wet te noemen gevallen haar advies.
 7. De Natuurbeschermingscommissie dient haar advies binnen veertien dagen te geven, nadat haar om advies is gevraagd. Deze termijn kan tweemaal met veertien dagen worden verlengd door de Natuurbeschermingscommissie. Indien het advies niet binnen de geldende termijn is gegeven wordt het advies geacht positief te zijn.
 8. De Natuurbeschermingscommissie stelt de balans en de winst- en verliesrekening van het NBI vast.
 9. Ter uitoefening van zijn taken en bevoegdheden kan de Natuurbeschermingscommissie zich voor rekening van het NBI doen bijstaan door een of meer door haar aan te wijzen deskundigen.
 10. De commissieleden genieten een door de Minister vast te stellen remuneratie; de remuneratie komt ten laste van de exploitatierekening van het NBI.
 11. Alle andere niet in deze wet geregelde zaken betreffende de Natuurbeschermingscommissie zullen bij reglement worden vastgesteld.

Artikel 39: Financiële middelen

3. De financiële middelen van het NBI bestaan uit:
 - h. het door de Staat voor de verwezenlijking van de taken van het NBI uit de staatsbegroting bestemde bedrag;
 - i. de bijdragen van het Natuurfonds;
 - j. inkomsten verkregen uit hoofde van deze wet verschuldigde leges en vergoedingen;

- k. inkomsten verkregen uit hoofde van verbeurde bestuurlijke dwangsommen en verschuldigde bestuurlijke boetes;
 - l. schenkingen, erfstellingen en legaten van nationale en internationale donateurs;
 - m. opbrengsten uit belegd vermogen en
 - n. andere door de Minister belast met de zorg voor de natuur van het NBI goedgekeurde baten.
4. In het geval van begrotingstekorten kan het NBI een aanvraag voor aanvullende middelen indienen bij het Spaar- en Stabilisatiefonds Suriname.

Artikel 40: Boekjaar, Balans en Winst- en Verliesrekening

1. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. Het eerste boekjaar loopt vanaf de inwerkingtreding van deze wet tot en met 31 december daaropvolgend.
2. De Directeur legt eenmaal per jaar voor het komende tijdvak van twaalf maanden uiterlijk in de maand oktober aan de Raad van Commissarissen van het NBI ter goedkeuring voor een begroting met toelichting ter zake van de exploitatie, de investeringen en de financiële verplichtingen welke in genoemd tijdvak voor een latere periode dan dit tijdvak zullen worden aangegaan. De toelichting gaat vergezeld van een financieringsoverzicht.
3. De Directeur brengt elk kwartaalverslag uit aan de Raad van Commissarissen van het NBI over de realisatie van de begroting en van het financieringsoverzicht.
4. Jaarlijks wordt na afloop van het boekjaar door de Directeur een balans en een winst- en verliesrekening opgemaakt, welke vóór ultimo maart daaropvolgend met een toelichting vermeldende naar welke maatstaf de roerende en onroerende goederen van het NBI zijn gewaardeerd en het jaarverslag van de Directeur aan de Raad van Commissarissen van het NBI ter beoordeling zullen worden aangeboden.
5. De Raad van Commissarissen van het NBI zal de balans en de winst- en verliesrekening met de toelichting onderzoeken en zich daarbij doen bijstaan door een registeraccountant. De Raad van Commissarissen van het NBI brengt daaromtrent ultimo april een preadvies aan de Natuurbeschermingscommissie uit.
6. De balans en de winst- en verliesrekening met de toelichting worden door de Directeur en alle commissarissen ondertekend en ter vaststelling aan de Natuurbeschermingscommissie aangeboden. Indien de handtekening van een of meer van deze functionarissen ontbreekt wordt de reden daarvan op de jaarstukken vermeld.
7. De vaststelling van de balans en winst- en verliesrekening door de Natuurbeschermingscommissie dient ultimo juni plaats te vinden en strekt tenzij uitdrukkelijk anders wordt bepaald, tot decharge van de Directeur en de Raad van Commissarissen van het NBI.
8. De vastgestelde balans en winst- en verliesrekening dienen door het NBI ultimo juli in extenso te worden gepubliceerd en aan de Minister belast met de zorg voor de natuur te worden aangeboden.

Artikel 41: Bestemming Winst en Verlies

1. Van de winst van het NBI zoals die blijkt uit de door de Natuurbeschermingscommissie vastgestelde jaarlijkse winst- en verliesrekening wordt ten minste 80% (tachtig procent) bestemd ter versterking van de reserves van het NBI.
2. Indien blijkens de vastgestelde winst- en verliesrekening over enig jaar verlies is geleden dat niet uit de reserve kan worden bestreden of op andere wijze kan worden gedelgd, wordt uit de winst in het volgend jaar of in de volgende jaren zodanig verlies aangezuiverd, met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke bepalingen.

Hoofdstuk XI: Natuurfonds

Artikel 42: Natuurfonds

1. Bij deze wet wordt de Stichting Het Natuurfonds ingesteld.
2. Het Natuurfonds zal mede dienen ter financiering van de operationele kosten van het NBI en de activiteiten gericht op het bereiken van de doelstelling van het NBI, met inbegrip van doch niet gelimiteerd tot:
 - a. het beschermen, conserveren van en duurzaam gebruiken van de natuur;
 - b. het introduceren van stimulerende maatregelen die ten doel hebben om private initiatieven voor het beschermen van natuurgebieden te ondersteunen;
 - c. het uitvoeren en stimuleren van onderzoek ter ondersteuning van de biodiversiteit en de ecologische balans;
 - d. het ontwikkelen en stimuleren van instrumenten ten behoeve van de vergoeding voor het voordeel dat wordt verkregen uit de beschermde ecosystemen;
 - e. het stimuleren van de bescherming van de traditionele kennis van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen en de promotie van de daaruit voortvloeiende goede praktijken;
 - f. het vergroten van het bewustzijn met betrekking tot het duurzaam beheer van de natuur en
 - g. het verstrekken van leningen en vergoedingen aan natuurlijke personen en rechtspersonen ten behoeve van de realisatie van al het voorgenoemde.
3. Het Natuurfonds zal onder meer uit de volgende middelen worden gefinancierd:
 - a. inkomsten verkregen uit voor dat doel geïnde belastingen en/of heffingen;
 - b. inkomsten verkregen uit ecosysteemdiensten en
 - c. schenkingen, erfstellingen en legaten van nationale en internationale donateurs en
 - d. opbrengsten uit belegd vermogen.
4. Het natuurfonds zal worden bestuurd door ten minste vijf en ten hoogste zeven personen. Deze personen worden benoemd en ontslagen door de President en gekozen uit het midden van de volgende personen:
 - a. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor natuurbeheer;

- b. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor visserij;
 - c. de directeur dan wel het hoofd van het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid;
 - d. de directeur van het ministerie belast met de zorg voor financiën;
 - e. een vertegenwoordiger van de inheemse gemeenschappen;
 - f. een vertegenwoordiger van de andere in stamverband levende gemeenschappen en
 - g. een vertegenwoordiger van een niet-gouvernementele organisatie wiens doelstellingen gericht zijn op bescherming en behoud van de natuur.
5. De vertegenwoordigers van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kunnen slechts op voordracht van deze gemeenschappen door de President worden benoemd en ontslagen. Zij dienen in overeenstemming met de gewoonten en gebruiken van hun gemeenschappen te zijn gekozen. Indien deze vertegenwoordigers niet binnen negentig dagen na het verzoek daartoe zijn voorgedragen door het traditioneel gezag van de inheemse dan wel de andere in stamverband levende gemeenschappen, dan zal de Minister belast met de zorg voor de natuur binnen dertig dagen en totdat zij iemand uit hun midden hebben voorgedragen een dan wel beide commissarissen voordragen. De Minister houdt daarbij zoveel als mogelijk rekening met de adviezen van het traditioneel gezag van de inheemse en andere in stamverband levende leefgemeenschappen.
 6. Over het vermogen, de inkomsten en uitkeringen van het Natuurfonds zullen geen belastingen en andere heffingen verschuldigd zijn.
 7. Bij staatsbesluit zullen nadere regels worden vastgesteld inzake het Natuurfonds.

Hoofdstuk XII: Beschermde gebieden

Artikel 43: Aanwijzing

1. Bij staatsbesluit kunnen gebieden die tot het grondgebied van Suriname behoren, inclusief de territoriale zee en de exclusieve economische zone, ten behoeve van behoud van de biodiversiteit, bescherming van ecologische processen, bescherming van migrerende, zeldzame, bedreigde of met uitsterven bedreigde soorten planten, micro-organismen, dieren en hun leefgebieden en bescherming van een gebied dat van ecologische betekenis is en kwetsbaar is of wordt bedreigd, worden aangewezen als beschermd gebied van een van de volgende categorieën:
 - a. Strikt Natuurreservaat;
 - b. Wildernisreservaat;
 - c. Nationaal Park;
 - d. Natuurmonument;
 - e. Beheersgebied voor een Habitat of Soort;
 - f. Beschermd Landschap of Zeegezicht;
 - g. Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen en

h. Biologische Corridor.

2. Bij staatsbesluit kunnen gebieden die tot het grondgebied van Suriname behoren, inclusief de territoriale zee en de exclusieve economische zone, ter bescherming van de beschermde gebieden worden aangewezen als bufferzones.
3. Ten behoeve van het beheer wordt voor elke beschermd gebied en bufferzone bij staatsbesluit een beheersplan vastgesteld, dat overeenkomstig Artikel 63: is opgesteld.
4. Voorafgaand aan een besluit tot de aanwijzing van een gebied als beschermd gebied of bufferzone en de vaststelling van het daarbij behorende beheersplan, dient het advies van de inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen die binnen de omringende gebieden woon- en leefgebieden hebben de Natuurbeschermingscommissie, het orgaan belast met de coördinatie van het milieubeleid, het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, grond en bosbeheer, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. De adviezen en de binnengekomen zienswijzen dienen bij de besluitvorming te worden meegenomen.

Artikel 44: Woon- en leefgebieden

1. Binnen de woon- en leefgebieden van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kunnen geen beschermde gebieden en bufferzones worden aangewezen en natuurtoerisme concessies of natuurconcessies worden uitgegeven, tenzij voorafgaande instemming van de betrokken gemeenschap is verkregen in overeenstemming met het FPIC-principe.
2. De woon- en leefgebieden van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen worden na consensus tussen de Minister belast met de zorg voor de natuur en de betrokken gemeenschap geregistreerd in het door het NBI bij te houden register.
3. Zolang er geen consensus is bereikt over de status van een gebied, al dan niet als woon- en leefgebied, kan dat gebied niet als beschermd gebied of bufferzone worden aangewezen of als natuurtoerisme concessie of natuurconcessie worden uitgegeven.

Artikel 45: Aanpassing status beschermd gebied of bufferzone

1. Indien een beschermd gebied niet meer aan de karakteristieken kan voldoen die voor die categorie van beschermd gebied gelden, dan kan dat gebied worden geclassificeerd als een andere in Artikel 46: tot en met Artikel 53: geregelde beschermde gebieden of kan de status van beschermd gebied worden ontnomen. Voorts kan de daarbij behorende bufferzone worden aangepast of de status van bufferzone worden ontnomen.
2. Voorafgaand aan een besluit tot aanpassing van de status van een beschermd gebied of bufferzone dient het advies van de Natuurbeschermingscommissie te worden ingewonnen en aan belanghebbenden de gelegenheid te worden geboden om hun

zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. Het advies van de Natuurbeschermingscommissie en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden meegenomen.

3. Binnen de woon- en leefgebieden van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kan de status van een beschermd gebied of bufferzone niet worden gewijzigd zonder voorafgaande instemming van de betrokken gemeenschap is verkregen, overeenkomstig het FPIC-principe.

Artikel 46: Strikt Natuurreservaat

1. Als Strikt Natuurreservaat kunnen gebieden worden aangewezen die over uitzonderlijke of representatieve ecosystemen of soorten beschikken, groot genoeg zijn om de integriteit van de ecosystemen en populaties van inheemse soorten te waarborgen en vrij zijn van directe menselijke tussenkomst.
2. Het beheer van een Strikt Natuurreservaat is gericht op:
 - a. het behouden van Habitats, soorten en ecosystemen in een zo ongestoord mogelijke staat;
 - b. het behoud van de planten, micro-organismen en dieren in een dynamische en evolutionaire toestand;
 - c. het beschermen van bestaande ecologische processen;
 - d. het beschermen van landschapsstructuren en
 - e. de beperking van verstoringen en publieke toegang.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Strikt Natuurreservaat.

Artikel 47: Wildernisreservaat

1. Als Wildernisreservaat kunnen worden aangewezen grote ongewijzigde dan wel in niet significante mate gewijzigde gebieden die hun natuurlijke karakter hebben behouden, belangrijke ecologische, geologische, fysio geografische of andere waardevolle kenmerken bevatten en vrij zijn van permanente en significante menselijke bewoning.
2. Het beheer van een Wildernisreservaat is gericht op:
 - a. behoud van de ecologische integriteit van het gebied als wildernis en
 - b. behoud van de essentiële natuurlijke kenmerken van het gebied.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Wildernisreservaat open is voor het publiek voor zover die toegang beperkt is, weinig impact heeft, niet al te verstorend is, niet gemotoriseerd is en de kwaliteit van het reservaat niet zal schaden.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Wildernisreservaat.

Artikel 48: Nationaal Park

1. Als Nationaal Park kunnen gebieden worden aangewezen die representatieve voorbeelden bevatten van belangrijke natuurlijke gebieden, landschappen en een of meer ecosystemen bevatten die niet wezenlijk zijn veranderd door menselijke handelen en

planten, micro-organismen en dieren soorten bevatten die van bijzondere betekenis zijn.

2. Het beheer van een Nationaal Park is gericht op:
 - a. bescherming van de ecologische integriteit van het Nationaal Park en
 - b. bescherming van de natuurlijke gebieden binnen het Nationaal Park.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Nationaal Park in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, recreatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden, die de natuurlijke conditie van het Nationaal Park geen schade toebrengen.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Nationaal Park.

Artikel 49: Natuurmonument

1. Als Natuurmonument kunnen gebieden worden aangewezen die over een of meer kenmerken beschikken die bijzonder of uniek zijn vanwege de inherente zeldzaamheid, de representatieve of esthetische kwaliteiten of culturele betekenis en groot genoeg zijn om de integriteit van elke van hun natuurlijke kenmerken te beschermen.
2. Het beheer van een Natuurmonument is gericht op de bescherming van de bijzondere of unieke natuurlijke kenmerken van het gebied.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Natuurmonument in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden, die de natuurlijke conditie van het Nationaal Park geen schade toebrengen.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Natuurmonument.

Artikel 50: Beheersgebied voor een Habitat of Soort

1. Als Beheersgebied voor een Habitat of Soort kunnen gebieden worden aangewezen die een voor de overleving van een soort van belang zijnde habitat bevatten, een belangrijke soort bevatten of beiden en beheer behoeven ten behoud van de habitat of soort.
2. Het beheer van een Beheersgebied voor een Habitat of Soort is gericht op de bescherming van de habitat en/of een of meer soorten.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Beheersgebied voor een Habitat of Soort in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Natuurmonument.

Artikel 51: Beschermd Landschap of Zeegebied

1. Als Beschermd Landschap of Zeegezicht kunnen gebieden worden aangewezen waar door een wisselwerking tussen mens en natuur in de loop van de tijd heeft geleid tot

een bijzonder gebied met significante esthetische en ecologische waarde, die significante habitats, planten, micro-organismen en dieren bevatten en die blijf geven van unieke of traditionele patronen van landgebruik en een harmonische wisselwerking tussen mens en natuur.

2. Het beheer van Beschermd Landschap of Zeegezicht is gericht op bescherming van de ecologische integriteit van het gebied en de harmonieuze relatie tussen de mens en dat gebied.
3. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Beschermd Landschap of Zeegezicht.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Beschermd Landschap of Zeegezicht.

Artikel 52: Beschermd Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen

1. Als Beschermd Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen kunnen gebieden worden aangewezen die overwegend natuurlijke systemen bevatten.
2. Het beheer van Beschermd Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen is gericht op bescherming van de natuurlijke ecosystemen en ecosysteemdiensten met behoud van een duurzame stroom van natuurlijke producten en diensten.
3. Het NBI kan een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Beschermd Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen.
4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Beschermd Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen.

Artikel 53: Biologische Corridor

1. Als Biologische Corridor kunnen gebieden worden aangewezen die connectiviteit kunnen bieden tussen natuurlijke dan wel bewerkte en bewoonde landschappen, ecosystemen en habitats. Deze gebieden kunnen bestaan uit een of meer van de beschermde gebieden zoals geregeld in Artikel 46: tot en met Artikel 52: en woon- en leefgebieden zoals bedoeld in Artikel 44:.
2. Het beheer van Biologische corridors is gericht op het leveren van een bijdrage aan het behoud van de biodiversiteit en ecologische evolutionaire processen. Het is in overeenstemming met het beheer dat op grond van Artikel 46: tot en met Artikel 52: ten aanzien van de daarin voorkomende beschermde gebieden dient te worden gevoerd en doet geen afbreuk aan de rechten die men binnen de woon- en leefgebieden heeft.
3. Het NBI kan toestaan dat een Biologische Corridor open is voor het publiek voor zover dat is toegestaan binnen de beschermde gebieden zoals geregeld in Artikel 46: tot en met Artikel 52:, die zich binnen de Biologische corridor bevinden.

4. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Biologische corridor.
5. Het NBI kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Biologische corridor, indien er geen sprake is van een Strikt Natuurreservaat zoals bedoeld in Artikel 46:.

Artikel 54: Bufferzone

1. Als Bufferzone kunnen gebieden worden aangewezen die een gebied vormen rondom de in Artikel 46: tot en met Artikel 53: geregelde beschermde gebieden.
2. Het beheer van een bufferzone is gericht op de beperking van negatieve effecten van activiteiten in de omgeving van het desbetreffend beschermd gebied.
3. Het NBI zal in overleg met de directeurs van de ministeries en leidinggevend van de organen belast met de zorg voor natuurbeheer, visserij, milieu en natuurlijke hulpbronnen en andere relevante sectoren er zorg voor dragen dat de activiteiten binnen elke bufferzone beperkte negatieve effecten voor het desbetreffend beschermd gebied met zich meebrengen.

Hoofdstuk XIII: Beschermde Soorten

Artikel 55: Beschermde soorten planten en micro-organismen

1. Bij staatsbesluit kunnen bepaalde soorten planten en micro-organismen, waaronder schimmels, als beschermd of partieel beschermd worden aangewezen.
2. Voorafgaand aan een besluit tot de aanwijzing van beschermde en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen dient instemming van de inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen in overeenstemming met het FPIC-principe worden verkregen en het advies van de Natuurbeschermingscommissie, het orgaan belast met de coördinatie van het milieubeleid, het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, grond en bosbeheer, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68: De adviezen en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
3. Het is verboden om beschermde soorten planten, micro-organismen en hun eventuele zaden te beschadigen, te oogsten, te verhandelen, te exporteren, in het geheel of een gedeelte daarvan voorhanden te hebben in levende of niet levende staat en de producten daarvan of een poging daartoe te doen.
4. De in het vorige lid genoemd verbod geldt eveneens ten aanzien van partieel beschermde soorten planten en micro-organismen, tenzij men over een vergunning van het NBI beschikt en in overeenstemming met de voorwaarden van deze vergunning handelt of op grond van artikel 40 of artikel 41 van de Wet Bosbeheer bevoegd is.
5. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het vorige lid door het NBI, dient het advies van de Natuurbeschermingscommissie te worden ingewon-

nen. Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

6. Het NBI stelt nadere regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de aan het NBI verschuldigde leges.

Hoofdstuk XIV: Invasieve exoten

Artikel 56: Invasieve exoten

1. Bij staatsbesluit kunnen bepaalde soorten planten en micro-organismen, waaronder schimmels, als invasieve exoten worden aangewezen.
2. Het is verboden invasieve exoten in beschermde gebieden of bufferzones te planten, te zaaien, uit te zetten dan wel anderszins te introduceren of een poging daartoe te doen, tenzij men over een vergunning van het NBI beschikt en in overeenstemming met de voorwaarden van deze vergunning handelt.
3. Het NBI stelt nadere regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de aan het NBI verschuldigde leges.
4. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het tweede lid, dient het advies van de Natuurbeschermingscommissie te worden ingewonnen. Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

Hoofdstuk XV: Beheer

Artikel 57: Beheer door het NBI

1. Het NBI voert overeenkomstig de bepalingen van deze wet het beheer over de beschermde gebieden, bufferzones en beschermde planten en micro-organismen.
2. Eenieder kan bij het NBI een voorstel indienen tot aanwijzing van een beschermd gebied, een bufferzone, een beschermde dan wel partieel beschermde plant of micro-organisme en een invasieve exoot. Elke voorstel wordt door het NBI doorgeleid naar de Minister belast met de zorg voor de natuur.

Artikel 58: Medebeheer

1. Het NBI is bevoegd om, na positief advies van de Natuurbeschermingscommissie met een niet-gouvernementele organisatie en/of inheemse of andere in stamverband levende gemeenschappen, schriftelijke overeenkomsten aan te gaan in zake het gezamenlijk beheer van beschermde gebieden, bufferzones en beschermde soorten planten en micro-organismen.
2. Het NBI houdt toezicht op het beheer dat door de medebeheerder wordt gevoerd.
3. Het NBI blijft bij gezamenlijk beheer verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen uit deze wet en de implementatie van het geldende beheersplan.
4. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. de toepassing van het FPIC-principe in overeenstemming met Artikel 67;;

- b. de verplichtingen die op de wederpartij bij de overeenkomst zullen rusten en de maatregelen die kunnen worden genomen indien deze verplichtingen niet dan wel op zeer gebrekkige wijze worden nagekomen;
 - c. de toebedeling van bevoegdheden door het NBI aan de wederpartij bij de overeenkomst;
 - d. een omschrijving van het beschermde gebied, bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het medebeheer op ziet;
 - e. een beheersplan;
 - f. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;
 - g. de toegang tot het gebied;
 - h. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - i. de ontwikkeling van de beheercapaciteit van de lokale bevolking en kennisuitwisseling;
 - j. de door het NBI te treffen maatregelen bij wanbeheer;
 - k. de financiële en andere ondersteuning ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer en ter uitvoering van de overeenkomst;
 - l. de vaststelling of billijke verdeling van rechten op ecosysteemdiensten, natuurtoerisme concessies of natuurconcessies voor zover van toepassing en
 - m. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam gezamenlijk natuurbeheer.
5. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot onder meer de voorwaarden die in de overeenkomst dienen te worden opgenomen.

Artikel 59: Door gemeenschappen beschermde gebieden

1. Inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen kunnen een voorstel bij het NBI indienen ten behoeve van de aanwijzing van een beschermd gebied en/of bufferzone onder hun zelfstandig beheer. Indien aan de voorwaarde voor de aanwijzing van een beschermd gebied en/of bufferzone wordt voldaan, dan wordt het beoogd gebied als zodanig bij staatsbesluit aangewezen bij staatsbesluit en sluit het NBI, na positief advies van de Natuurbeschermingscommissie een overeenkomst met de betrokken gemeenschap.
2. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. capaciteitsversterking van de betrokken gemeenschap;
 - b. de rechten en verplichtingen van de betrokken gemeenschap;
 - c. de toebedeling van bevoegdheden door het NBI aan de betrokken gemeenschap;
 - d. een omschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het beheer op ziet;
 - e. een beheersplan;
 - f. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;

- g. de toegang tot het gebied;
 - h. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - i. de door het NBI te treffen maatregelen bij wanbeheer;
 - j. de financiële ondersteuning door het Natuurfonds en
 - k. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer.
3. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot dit artikel.
 4. Ten behoeve van de formulering van het voorstel dat in lid 1 is bedoeld en het zelfstandig beheer kan technische en financiële ondersteuning worden geboden door het Natuurfonds. Het Natuurfonds zal de voorwaarden vaststellen, waaronder ondersteuning plaats kan vinden.

Artikel 60: Beschermd privégebied

1. De eigenaar van grond die niet tot het vrije domein behoort kan een voorstel bij het NBI indienen ten behoeve van de aanwijzing daarvan als beschermd gebied of bufferzone onder zijn zelfstandig beheer. Indien aan de voorwaarde voor de aanwijzing van een beschermd gebied en/of bufferzone wordt voldaan, dan wordt het beoogd gebied als zodanig aangewezen en sluit het NBI, na positief advies van de Natuurbeschermingscommissie, een overeenkomst met de eigenaar van de betrokken grond.
2. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. de rechten en verplichtingen van de eigenaar;
 - b. de toebedeling van bevoegdheden door het NBI aan de eigenaar;
 - c. een omschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het beheer op ziet;
 - d. een beheersplan;
 - e. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;
 - f. de toegang tot het gebied;
 - g. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - h. de door het NBI te treffen maatregelen bij wanbeheer;
 - i. de financiële ondersteuning door het Natuurfonds en
 - j. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer.
3. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot dit artikel.
4. Ten behoeve van de formulering van het voorstel dat in lid 1 is bedoeld en het zelfstandig beheer kan technische en financiële ondersteuning worden geboden door het

Natuurfonds. Het Natuurfonds zal de voorwaarden vaststellen, waaronder ondersteuning plaats kan vinden.

Hoofdstuk XVI: Natuurtoerismeconcessie

Artikel 61: Natuurtoerismeconcessie

1. Het NBI kan een natuurtoerismeconcessie uitgeven binnen een beschermd gebied aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon die tot doel heeft duurzame toeristische activiteiten uit te voeren.
2. De concessie kan enkel worden uitgegeven met in achtneming van de aard van de beschermde gebieden.
3. Voorafgaand aan de uitgifte van een natuurtoerisme concessie dient het advies van de inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen de Natuurbeschermingscommissie, het orgaan belast met de coördinatie van het milieubeleid, het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, grond en bosbeheer, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. De adviezen en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
4. Het NBI stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de concessie, de daaraan te stellen voorwaarden en de aan het NBI verschuldigde leges.

Hoofdstuk XVII: Natuurconcessie

Artikel 62: Natuurconcessie

1. Het NBI kan een natuurconcessie uitgeven binnen of buiten een beschermd gebied aan een rechtspersoon die tot doel heeft, mede met het oog op een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling, de handel in ecosysteemdiensten mogelijk te maken.
2. Een natuurconcessie kan de houder daarvan het recht geven om maatregelen te implementeren die de uitstoot van broeikasgassen als gevolg van ontbossing en bosdegradatie te verminderen, de natuur en de daarbij behorende bossen te beschermen en een financiële compensatie daarvoor te bewerkstelligen.
3. Voorafgaand aan de uitgifte van een natuurconcessie dient het advies van de inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen de Natuurbeschermingscommissie, het orgaan belast met de coördinatie van het milieubeleid, het orgaan belast met de uitvoering van het milieubeleid, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, grond en bosbeheer, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:.

Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

4. Het NBI stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de concessie, de daaraan te stellen voorwaarden en de aan het NBI verschuldigde leges.

Hoofdstuk XVIII: Beheersplan

Artikel 63: Beheersplan

1. Ten behoeve van het beheer van een beschermd gebied en bufferzone wordt een beheersplan opgesteld door de beheerders zoals bedoeld in Artikel 57: tot en met Artikel 60:.
2. Het beheersplan wordt bij staatsbesluit vastgesteld.
3. Bij de opstelling van het beheersplan dient acht te worden geslagen op het natuurbeleidsplan.
4. Het beheersplan zal ten minste bevatten:
 - a. een beschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of de beschermde planten, micro-organismen en dieren;
 - b. een kaart van een beëdigde landmeter met daarbij de coördinaten van het beschermde gebied;
 - c. de visie- en beheers doelstellingen voor het beschermde gebied, de bufferzone of de beschermde soorten planten en micro-organismen;
 - d. een algemene beschrijving van de biologische diversiteit, habitats en ecosystemen van het beschermde gebied;
 - e. identificatie en beschrijving van doelstellingen voor de instandhouding;
 - f. beoogde acties om de instandhouding van de biologische diversiteit, het onderhoud en het herstel van ecosystemen, habitats en populaties van bedreigde en kwetsbare soorten te waarborgen;
 - g. beoogde acties om het behoud van ecologische processen te waarborgen;
 - h. een opsomming van de geïdentificeerde belanghebbenden;
 - i. een procedure voor het identificeren van rechten van inheemse en ander in stamverband levende gemeenschappen ten aanzien van het gebied;
 - j. een werkplan;
 - k. voorzieningen voor het bewaken en evalueren van het beheersplan en
 - l. een begroting.
5. Het beheersplan dient regelmatig door het NBI te worden geëvalueerd en dient elke vijf jaar opnieuw te worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen bij of krachtens deze wet.

Hoofdstuk XIX: Vergunningen

Artikel 64: Vergunning ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek

1. Binnen beschermde gebieden en ten aanzien van beschermde planten, micro-organismen en dieren kan slechts met vergunning van het NBI wetenschappelijk onderzoek worden uitgevoerd, mits dit onderzoek niet tot substantieel dan wel onomkeerbaar schade aan de biodiversiteit kan leiden. Aan de vergunning worden voorwaarden gesteld.
2. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het vorige lid, dient het advies van de Natuurbeschermingscommissie te worden ingewonnen. Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig Artikel 68:. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
3. De onderzoeker dient het NBI te voorzien van een rapport inzake zijn bevindingen.
4. De onderzoeker dient over schriftelijke toestemming van het NBI te beschikken alvorens hij zijn bevindingen mag publiceren.
5. De onderzoeker dient over schriftelijke toestemming van het NBI te beschikken indien hij octrooien of andere intellectuele eigendomsrechten wenst te registreren dan wel wenst uit te oefenen ten aanzien van materiaal dat is verkregen door onderzoek dat is uitgevoerd in een beschermd gebied of ten aanzien van een beschermde soort.
6. De schriftelijke toestemming als bedoeld in leden 3 en 4 mag worden geweigerd indien er geen overeenstemming wordt bereikt ten aanzien van mede-eigendom van het NBI ten aanzien van octrooien of andere intellectuele eigendomsrechten, de betaling van leges en royalty's en andere gestelde voorwaarden ten behoeve van het delen in de voordelen.
7. Indien het onderzoek binnen of buiten de beschermde gebieden of ten aanzien van beschermde soorten mede betrekking heeft de traditionele kennis, gewoonten en levensstijl van inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen, dan zijn de voorafgaande leden van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat er mede toestemming van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen is vereist en zij op een eerlijke en billijke wijze mede in de voordelen dienen te delen.
8. Het NBI stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de verschuldigde leges.

Artikel 65: Vergunning ten behoeve van maatschappelijke doeleinden

1. Binnen beschermde gebieden kunnen in het kader van educatieve, culturele of andere maatschappelijke doeleinden en in overeenstemming met hetgeen in Artikel 46: tot en met Artikel 54: is bepaald, slechts met vergunning activiteiten worden uitgevoerd. Aan de vergunning worden voorwaarden gesteld.
2. Het NBI stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de verschuldigde leges.

Hoofdstuk XX: Eerbiediging tradities

Artikel 66: Eerbiediging tradities

1. Binnen beschermde gebieden en ten aanzien van beschermde soorten planten en micro-organismen is het voor inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen toegestaan ten behoeve van de voorziening in hun behoefte ter plaatse aan voeding en onderdak en in het kader van hun traditionele gebruiken, op een duurzame wijze gebruik te maken van de beschermde gebieden, de beschermde soorten en de daaruit voortvloeiende producten, waaronder hout.
2. Inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen mogen geen activiteiten ontplooiën die niet in overeenstemming zijn met lid 1, tenzij er sprake is van een vergunning zoals bedoeld in Artikel 64: of Artikel 65: of een concessie als bedoeld in Artikel 61: of Artikel 62:.

Hoofdstuk XXI: Het FPIC-principe en consultatie

Artikel 67: FPIC

1. FPIC is het proces van respect voor het recht van de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen op de gebieden die ze al generaties lang bewonen, gebruiken en beheren.
2. Het NBI respecteert en erkent dat inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen als uitvloeisel van hun recht op zelfbeschikking het recht hebben om in overeenstemming met het FPIC-principe uit vrije wil hun voorafgaande en weloverwogen toestemming te geven dan wel te onthouden op grond van volledige en vooraf verkregen informatie. Het NBI stelt samen met de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen, binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet, per gemeenschap protocollen vast die met respect voor hun cultuur, normen en tradities verzekeren dat het FPIC-principe wordt toegepast.
3. Het FPIC-principe dient overeenkomstig de vast te stellen protocollen in ieder geval te worden toegepast in de gevallen zoals bedoeld in Artikel 35:lid 2, Artikel 38: leden 2 en 4 Artikel 44:, Artikel 45: lid 3 en Artikel 55: lid 5.

Artikel 68: Consultatie

1. Een voorstel tot aanwijzing van een beschermd gebied of bufferzone en het daarbij behorende beheersplan, het aangaan van een overeenkomst tot medebeheer, het aangaan van een overeenkomst tot zelfstandig beheer door een gemeenschap, de uitgifte van een natuurtoerisme concessie of de uitgifte een natuurconcessie wordt in een lokaal dagblad bekendgemaakt en naar de betrokken inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen in een taal die zij kennen en begrijpen verzonden en negentig dagen voor het publiek ter inzage gelegd ten kantore van het NBI en/of op de website van het NBI gepubliceerd.
2. Het voorstel dient ten minste een omschrijving te omvatten van:
 - a. het gebied, inclusief de in het omringende gebied voorkomende leefgemeenschappen;
 - b. de beoogde categorie van beschermde gebieden;

- c. het beoogde beheersplan;
 - d. de activiteiten die thans in het gebied plaatsvinden en de eventuele concessies die in het gebied zijn uitgegeven;
 - e. een beoordeling van de biodiversiteit in het gebied;
 - f. de overwegingen voor de aanwijzing van het gebied en
 - g. het advies van de Natuurbeschermingscommissie.
3. Er zullen minstens twee consultatie bijeenkomsten door het NBI worden georganiseerd in een taal die de belanghebbenden kennen en begrijpen en op een vanuit cultureel oogpunt geschikte wijze.
 4. Belanghebbenden kunnen binnen negentig dagen na de bekendmaking overeenkomstig lid 1 hun zienswijze schriftelijk aan het NBI kenbaar maken.
 5. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld.

Artikel 69: Intrekken of wijzigen besluiten

Het NIMOS of het NBI kan een besluit intrekken of wijzigen, indien:

- a. de ter verkrijging daarvan verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- b. daarvan gedurende twee achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- c. op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten, blijkt dat het ongewijzigd handhaven van het besluit onaanvaardbare schade zou toebrengen aan het milieu, terwijl daaraan redelijkerwijs niet door het wijzigen van de voorschriften van het besluit kan worden gekomen of;
- d. het besluit in strijd met de wettelijke voorschriften is gegeven.

Hoofdstuk XXII: Handhaving en toezicht

Artikel 70: Economisch delict

1. Overtreding van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald behelst een economisch delict in de zin van artikel 1 lid 1 aanhef en onder sub 23 van de Wet Economische Delicten.
2. Artikelen 2 tot en met 34 van de Wet Economische Delicten zijn van overeenkomstige toepassing op elk handelingen en nalaten in strijd met deze wet, waaronder schending van de zorgplicht ten aanzien van het milieu en de natuur.
3. De mogelijkheid tot strafrechtelijke handhaving van deze wet overeenkomstig de voorafgaande twee leden laat de mogelijkheid tot bestuursrechtelijke handhaving overeenkomstig Artikel 71:tot en met Artikel 74:van deze wet onverlet.

Artikel 71: Toezicht en opsporing

1. Met het toezicht op de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald en de opsporing van feiten die bij deze wet strafbaar zijn gesteld, zijn behalve de in artikel 134 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, tevens belast de daartoe door de Minister(s) belast met de zorg voor het milieu en de natuur aangewezen bijzondere opsporingsambtenaren. Deze bijzondere opsporingsambtenaren

zullen respectievelijk als milieucontroleurs en natuurcontroleurs worden aange-merkt.

2. Het beleid van de Minister(s) zal gericht zijn op doen opleiden en het aanwijzen van personen die deel uit maken van de gemeenschappen, waarin de handhaving plaatsvindt, waaronder de inheemse en andere in stamverband levende gemeenschappen in die omgeving.
3. De met het toezicht en de opsporing belaste personen zoals bedoeld in het eerste lid zijn bijzondere opsporingsambtenaren en te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van alle voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen. Voorts zijn vatbaar voor inbeslagneming alle voorwerpen waarvoor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen. Op de inbeslagneming zijn artikelen 82 en 107 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
4. De met het toezicht en de opsporing belaste personen zoals bedoeld in het eerste lid hebben te allen tijde toegang tot alle plaatsen, daaronder begrepen lokalen, opslagplaatsen, erven en woningen waarvan zij op grond van bepaalde feiten en omstandigheden vermoeden dat zich daar goederen bevinden, leidende tot opsporing van de in deze wet verboden feiten. Op het binnentreden van een woning zonder toestemming van de bewoner zijn artikelen 99, 113, 114, 115 en 116 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
5. De bepalingen uit de Wet Economische Delicten en het Wetboek van Strafrecht zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de taken en bevoegdheden van respectievelijk de milieucontroleurs en de natuurcontroleurs.
6. Nadere voorschriften met betrekking tot de structuur, de titulatuur, de interne hiërarchie en de werkwijze van de krachtens deze wet aangestelde bijzondere opsporingsambtenaren worden bij staatsbesluit vastgesteld.

Artikel 72: Bestuursdwang

1. Het NIMOS en het NBI zijn bevoegd om ter handhaving van de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald een last onder bestuursdwang op te leggen.
2. De overtreder is de kosten verbonden aan de toepassing van lid 1 verschuldigd, tenzij de kosten redelijkerwijs niet te zijnen laste dient te komen.
3. Het NIMOS en het NBI kunnen van de overtreder bij dwangbevel de ingevolge lid 2 verschuldigde kosten, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen.
4. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend en levert een executoriale titel in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
5. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van het NIMOS of het NBI voor de Kantonrechter.
6. Het verzet schorst de ten uitvoeringlegging.
7. Op verzoek van de het NIMOS of het NBI kan de rechter schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.

8. Onverminderd hetgeen in lid 5 is bepaald staat overeenkomstig Artikel 75: bezwaar bij het NIMOS en het NBI open.

Artikel 73: Last onder dwangsom

1. Indien met het oog op de betrokken overtreding passend, kan in het belang het voorkomen of beperken van schade aan het milieu en de natuur, door het NIMOS of het NBI worden bepaald dat door de overtreder een dwangsom zal worden verbeurd per dag dat er niet in overeenstemming met een door het gegeven last heeft gehandeld.
2. De dwangsom bedraagt ten hoogste SRD.....
3. De het NIMOS en het NBI stellen de dwangsom vast hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last. Tevens stellen zij het bedrag vast waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.
4. Het NIMOS en het NBI kunnen op verzoek van de overtreder de last opheffen, de looptijd ervan opschorten voor een bepaalde termijn of de dwangsom verminderen ingeval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijk onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen.
5. Het NIMOS en het NBI kunnen op verzoek van de overtreder de last opheffen indien de beschikking een jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd.
6. Een last onder dwangsom kan niet gelijktijdig met een last onder bestuursdwang worden opgelegd.
7. Het NIMOS en het NBI kunnen van de overtreder bij dwangbevel de verschuldigde dwangsom, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen.
8. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend en levert een executoriale titel in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
9. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel op door dagvaarding van het NIMOS en het NBI voor de Kantonrechter.
10. Het verzet schorst de ten uitvoeringlegging.
11. Op verzoek van het NIMOS of het NBI kan de rechter schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.
12. Onverminderd hetgeen in lid 10 is bepaald staat overeenkomstig Artikel 75: bezwaar bij het NIMOS en het NBI open.

Artikel 74: Bestuurlijke boete

1. Het NIMOS en het NBI zijn bevoegd om ter handhaving van de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald een bestuurlijke boete op te leggen.
2. De boete bedraagt maximaal een bedrag gelijk aan het maximale bedrag van de geldboete gesteld in de zesde categorie van artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht.

Hoofdstuk XXIII: Rechtsbescherming

Artikel 75: Bezwaar

1. Degene die rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen door een krachtens of bij deze wet genomen besluit, kan daartegen binnen zes weken nadat het besluit aan hem ter kennis is gebracht middels een bezwaarschrift bij de het NIMOS of het NBI in bezwaar gaan.
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt met een besluit gelijkgesteld:
 - a. de schriftelijke weigering een besluit te nemen, en
 - b. het niet tijdig nemen van een besluit.
3. Het bezwaarschrift wordt ondertekend en bevat op straffe van niet-ontvankelijkheid ten minste:
 - a. de naam en het adres van de indiener;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
 - d. de gronden van het bezwaar.
4. Op het bezwaar wordt door het NIMOS of het NBI beslist binnen zes weken na de indiening van het bezwaarschrift. De beslistermijn kan door het NIMOS of het NBI met zes weken worden verlengd. Verder uitstel is mogelijk voor zover alle belanghebbenden daarmee instemmen, de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad of wanneer dit nodig is in verband met de naleving van algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Artikel 76: Beroep bij de Kantonrechter

1. Tegen de beslissing op het bezwaar kan de belanghebbende bij beroepschrift bij de Kantonrechter in beroep gaan binnen zes weken nadat het besluit aan hem ter kennis is gebracht. Dit beroep komt de belanghebbende ook toe, indien de termijn is verstreken waarbinnen de beslissing op het bezwaar diende plaats te vinden.
2. Op het beroep bij de Kantonrechter zijn de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77: Algemene delegatiebepaling

Onverminderd de bepalingen van deze wet waarin een staatsbesluit is voorgeschreven, kunnen ter zake de uitvoering van de in deze wet geregelde onderwerpen, nadere regels bij of krachtens staatsbesluit worden vastgesteld.

Hoofdstuk XXIV: Overgangsbepalingen

Artikel 78: Bestaande beschermde gebieden

De krachtens de Natuurbeschermingswet 1954, de Landhervormingsdecreten en de Agrarische Wet ingestelde beschermde gebieden worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 3 jaren, na de inwerkingtreding van deze wet onder een van de in Artikel 43: lid 1 genoemde categorieën van beschermde gebieden geclassificeerd. Tot aan het

moment van de classificatie conform de voorafgaande volzin, behouden de op het desbetreffend beschermd gebied van toepassing zijnde wet- en regelgeving hun gelding, met dien verstande dat de taken en bevoegdheden van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer en het Hoofd van 's Lands Bosbeheer respectievelijk op de NBI en de Directeur over zullen gaan en dat de NBI belast zal zijn met het toezicht op de naleving van die wet- en regelgeving.

Artikel 79: Overgang van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer

1. Alle gelden, goederen, rechten en verplichtingen van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer gaan over op de NBI bij de inwerkingtreding van deze wet en instelling van de NBI.
2. Bij de inwerkingtreding van deze wet blijven alle op het gebied van de jacht en het bosbeheer geldende wettelijke regelingen onverkort gelden, met dien verstande dat de taken bevoegdheden van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer en het Hoofd van 's Lands Bosbeheer respectievelijk op de NBI en de Directeur over zullen gaan.
3. Een op het tijdstip van instelling van de NBI bij de Dienst voor 's Lands Bosbeheer werkzame landsdienaar heeft het recht om binnen zes maanden daarna een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht met de NBI te sluiten, welke met terugwerkende kracht zal ingaan op de datum van instelling van de NBI, in dat geval verliest de desbetreffend Landsdienaar de status van landsdienaar in de zin van de Personeelswet. De rechtspositie van het personeel dat de status van landsdienaar in de zin van de Personeelswet verliest, wordt geregeld in een met hem te sluiten arbeidsovereenkomst.
4. Indien de in het derde lid bedoelde arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht niet of niet tijdig tot stand komt, blijft de op het moment van de instelling van de NBI bij de Dienst voor 's Lands Bosbeheer werkzame landsdienaar in dienst van het ministerie belast met de zorg voor het natuurbeheer. De in dit lid bedoelde landsdienaren zullen niet langer dan 3 maanden na de instelling van de NBI bij de NBI te werk worden gesteld.
5. Voor de vaststelling van de aan het dienstverband te ontlelen rechten geldt voor het personeel alsmede het bestuur de dienstdtijd doorgebracht bij de Staat als vervuld in dienst van de NBI.
6. Op het bestuur en het personeel van de NBI zijn de bepalingen van de "Wet Algemene Ziektekostenverzekering" en de "Ambtenarenpensioenwet 1972" van toepassing tot dat er eigen voorzieningen zijn getroffen.

Artikel 80: Wetswijzigingen

1. Wet Economische Delicten (S.B. 1986 no. 2, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 67) wordt als volgt gewijzigd:
 - a. Artikel 1 lid 1 aanhef en onder sub 23 van "de Natuurbeschermingswet (G.B. 1954 No. 26)" wordt vervangen door "de Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer".
2. Wet Bosbeheer (S.B. 1992 no. 80) wordt als volgt gewijzigd:

- a. Artikel 1 aanhef en onder sub c wordt vervangen door de volgende zin: “De NBI: de Suriname Natuurbeheer Autoriteit zoals bedoeld in de Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer;”
 - b. Artikel 1 aanhef en onder sub d wordt vervangen door de volgende zin: “Directeur NBI: de Directeur van de Natuurbeheer Instituut Suriname;”
 - c. In artikel 1 aanhef en onder sub e en artikel 32 lid 3 wordt het woord “Dienst” vervangen door “NBI”.
 - d. In artikel 1 aanhef en onder sub g, aanhef onder sub c worden de woorden “Natuurbeschermingswet 1954” vervangen door “Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer”.
 - e. In artikelen 6 lid 2, 9 lid 2, 13 lid 1, 21 leden 1 en 2, 24 leden 1 en 2, 33 lid 1 aanhef en onder sub b, 34 lid 3 aanhef en onder sub c, 43 leden 2 en 3, 46 lid 1, 48 lid 1, 50 leden 1, 2, 3 en 5, 53 leden 1 en 2, 57 leden 1 en 2 en 58 lid 1 wordt het woord “Hoofd” vervangen door “Directeur NBI”.
 - f. Artikel 62 komt te vervallen.
3. Jachtwet 1954 (G.B. 1954 no. 25, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1997 no. 33) wordt als volgt gewijzigd:
- a. Artikel 1 lid 4 wordt vervangen door de volgende zin: “Directeur NBI: de Directeur van de Natuurbeheer Instituut Suriname als bedoeld in de Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer;”
 - b. In artikel 1 lid 5 wordt “Natuurbeschermingswet 1954” vervangen door “Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer”.
 - c. In artikelen 5 aanhef en onder b, 9, 10 eerste lid aanhef en onder sub b en negende lid, 14 en 20 eerste lid wordt het woord “Hoofd” vervangen door “Directeur NBI”.
 - d. Artikel 12 lid 1 aanhef en onder a wordt vervangen door: “op gronden en wateren behorende tot het domein voor zover niet krachtens de Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer bij Staatsbesluit als beschermd gebied zijn aangemerkt en met inachtneming van het in lid 2 bepaalde van dit artikel”.

Hoofdstuk XXV: Slotbepalingen

Artikel 81: Slotbepalingen

Deze wet kan worden aangehaald als de “Wet Duurzaam Milieu- en Natuurbeheer”.

Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.

Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, de

DESIRE.D. Bouterse